

- eit fyrstårn i vest

Årsplan

Bjørøy barnehage 2022-2023

Bjørøy barnehage skal være en trygg, nær og aktiv medspiller i barnas oppvekst.

WWW.OYGARDEN.KOMMUNE.NO

Innhold

Innledning.....	4
Rammeplanen, en av mange forskrifter til barnehageloven.	4
Vedtekter for de kommunale barnehagene i Øygarden kommune.....	4
Visjon og mål	5
Verdigrunnlaget vårt:	5
Presentasjon av barnehagen.....	5
Dagsrytme	6
Hverdagen i barnehagen	6
Lek	7
Omsorg.....	7
Livsmestring og helse	8
Danning	8
Læring.....	9
Barns medvirkning.....	9
Turer	11
Samlingsstund	11
Hvilestund	11
Rutiner for soving i barnehagen.....	12
Måltid og matglede	12
Bursdagsfeiring.....	13
Førskolebarna.....	13
Småbarn	13
Årets satsningsområde: Livskvalitet og tilhørighet, med fire undertema:	14
Fokusbarn.....	15
De Utrolige Årene (DUÅ)	16
Dinoskole.....	17
DUÅ for foreldre.....	18
Trygg i Fellesskap.....	18
Cricle of security	19
Digital Praksis	20
Barnehagens samarbeidspartnere	20
BTI.....	21
Foreldresamarbeid	21
Daglig kontakt:	21
Foreldresamtaler:.....	21
Foreldreråd, SU og foreldremøter.....	22

Overganger.....	22
Overgang fra hjem til barnehage	22
Overgang innad i barnehagen	23
Overgang barnehage skole.....	23
Planarbeid, dokumentasjon og vurderingsarbeid.....	24
Planarbeid	24
Dokumentasjon	25
HMS-arbeid:	26
De syv fagområdene.....	26
Kommunikasjon, språk og tekst	27
Kommunikasjon, språk og tekst: lovtekst og evaluering.....	29
Kropp, bevegelse, mat og helse	29
Kunst, kultur og kreativitet.....	31
Natur, miljø og teknologi.....	33
Etikk, religion og filosofi	35
Nærmiljø og samfunn.....	37
Antall, rom og form	40
Oppsummering av fokusområder for Bjorøy barnehage 2022-2023.....	42
Ferie.....	42
Aktiviteter og arbeid gjennom året.....	43
Barnehageåret 2022/2023	52

Innledning

Bjørøy barnehage drives etter Lov om barnehager og Rammeplanen for barnehagen.

Barnehagen er lovpålagt å lage en årsplan som gir informasjon om de overordnede målene i barnehageloven og barnehagens tiltak for å nå disse. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og skal også gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte. Foreldre skal gjennom planene få et godt innblikk i barnehagens arbeid, og se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene i barnehagen og overordnede målene.

Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn, jf. Grunnloven §104 og barnekonvensjonen art 3 nr 1.

Barnehagen skal både være en pedagogisk virksomhet og et velferdstilbud for småbarnsforeldre. Barnehagen er en lærende arena og må sees på som en del av det totale utdanningssystem i Norge. Barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn, hvor danning, omsorg, lek og læring er sentrale deler av barnehagens læringsmiljø.

Rammeplanen, en av mange forskrifter til barnehageloven.

Kunnskapsdepartementet har med hjemmel i § 2 i barnehageloven fastsatt forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver.

Alle barnehager skal bygge sin virksomhet på verdigrunnlaget og innholdet som er fastsatt i barnehageloven og på internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, blant annet ILO-konvensjon nr. 169 om urbefolkninger og FNs barnekonvensjon.

Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen gir også informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndighet.

Vedtekter for de kommunale barnehagene i Øygarden kommune.

Bjørøy barnehage forholder seg til vedtektene som er utarbeidet av kommunestyret i Øygarden, 17.12.2020. Vedtektene omhandler bla. åpningstider, ferie, permisjon, oppsigelse, opptak, opptaksregler, opptakskriterier mm. Vedtektene finner du ved å gå inn på: Øygarden kommune sin hjemmeside:

<https://www.oygarden.kommune.no/tjenester/barnehage/vedtekter-for-kommunale-barnehagar/>

Visjon og mål

Bjørøy barnehage skal være en **trygg, nær og aktiv** medspiller i barnas oppvekst.

Trygg: Kunnskap, trygg på seg selv, på de andre, på omgivelsene, tillit, respekt, stole på, fremtoning, relasjon, inkludering, fellesskap.

Nær: sensitiv, lytte, omsorg, psykisk og fysisk tilstede, empati, relasjon

Aktiv: I utvikling, interessert og påkoblet, deltakende, være fysisk i bevegelse, innovativ og kreativ, reflekterende og interessert.

Ved at de ansatte i Bjørøy barnehage agerer med forståelse gjennom de tre handlingsområdene vil vi bidra til at: Vi sammen skaper en barnehage med god kvalitet preget av humor, tillit og respekt for barna, foreldre og personalet. Høy faglig kompetanse, evne til utvikling og vilje til endring er viktig for å oppnå kvalitet og for at barna, foreldre og personalet skal gjøre hverandre gode.

Verdigrunnlaget vårt:

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt «Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap.

Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet» (Rammeplan 2017 s.9).

Verdigrunnlaget til Bjørøy barnehage bygger på de gode relasjonene i hverdagen, barns beste skal være et styrende prinsipp. «Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling.

Presentasjon av barnehagen

Bjørøy barnehage ligger kun 2 min fra Bjørøy tunnelen som går til Håkonshella i Bergen kommune.

Bjørøy åpnet i 2009 og har 5 avdelinger. Den er en av 16 kommunale barnehager driftet av Øygarden kommune. Det er Bustadstiftinga som eier barnehagebygget

og tomten. Barnehagen er godkjent av miljørettet helsevern og blir til enhver tid driftet etter gjeldende lov-regel og avtaleverk som er fastsatt av offentlig myndighet og Øygarden kommune som eier.

Det er 21,4 årsverk knyttet til barnehagedriften, og vi er godkjent for 86 barn i alderen 10 mnd-6 år. Vi har i barnehageåret 2022/2023 to småbarnsavdelinger, to mellomavdelinger og en førskoleavdeling.

Avdelingene samarbeider «tett» for å utnytte og dele areal, samt personalressurser. Slik har vi skapt et åpent og trygt miljø for alle. Bygget har også et stort fellesrom som blir brukt til ulike aktiviteter for barna, felles samling og andre markeringer.

Like utenfor gjerdene våre har vi tilgang til nydelige og varierte naturområde i skog, på enger, knauser og berg. Det er gangavstand til fjæra og større tur- og landskapsområde. Bjørøy skole ligger i umiddelbar nærhet og vi har et godt samarbeid med skolen med tanke på overgang barnehage til skole.

Dagsrytme

07:15	Barnehagen åpner og avdelingene på hver side samarbeider. ca.
08:30	Frokost
ca. 09:00	Lek, temaarbeid, tilrettelagte aktiviteter/oppdeling i grupper /utetid/tur
ca. 11.30	Lunsj for alle, inne el. ute
ca.12:00-14:30	Soving/hvilestund / og utetid (for de eldste)
ca.14:30-15:00	Fruktmåltid
ca.15:00-16:45	Utetid, aktiviteter, lek
16:45	Barnehagen stenger

Hverdagen i barnehagen

«Innholdet i barnehagen skal være allsidig, variert og tilpasset hvert enkelt barn og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. En skal arbeide med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk i sammenheng og samlet bidra til den allsidige utviklingen til barna» (Rammeplan 2017 s. 19).

Periodeplanen skal vise allsidige, varierte og utfordrende aktiviteter tilpasset den enkelte barnegruppe og alder.

Lek

Leken har en sentral plass i barnehagen, og egenverdien til leken anerkjennes. Vi jobber for å gi leken, vennskap og barna sin egen kultur gode vilkår. Leken er en arena for utvikling og læring og for sosial og språklig samhandling. Den frie leken stimulerer bl.a. til kreativitet og fantasi, men forutsetter tilgjengelige og observante voksne i et godt psykososialt miljø. Vi voksne skal veilede, støtte, oppmuntre og inspirere barna for deretter trekke oss tilbake og la barna forsøke på egenhånd. God lek stimulerer barnet positivt på det emosjonelle, språklige, sosiale, motoriske og kognitive planet. I barnehagen skal lek være hovedaktiviteten i hverdagen. Personalet har en viktig rolle når det gjelder barnas lekeferdigheter. Det er viktig at barna får gode erfaringer og en opplevelse av å mestre samspillet med andre barn i lek. Personalet vil inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen bidrar til at alle barn opplever glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre. Våren 2022 hadde personalet stort fokus på å skape et inkluderende lekemiljø inne. Det fysiske miljøet blir ofte omtalt som «den tredje pedagog». Ved å legge til rette for gode møteplasser med plass til mange, samt lekemateriell som kan brukes fleksibelt økes muligheten til inkludering i leken. Arbeidet med å utvikle et inkluderende lekemiljø ute og inne vil fortsette hele barnehageåret 2022/2023.

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for at barna skal være trygge og trives, og for at de skal utvikle empati og nestekjærlighet. Med omsorg mener vi de nære situasjonene som oppstår mellom barn og voksne, mellom voksne, og mellom barn i barnehage hverdagen der vi viser at vi bryr oss om og tar hensyn til hverandre.

Hverdagen i barnehagen skal være preget av omsorg der personalet er oppmerksomme og åpne for det unike hos hvert barn, i situasjonen og i gruppen. Omsorg kommer til uttrykk i alle situasjonene i løpet av dagen og er en viktig forutsetning for barns utvikling og læring. Vi er lydhøre og sensitive for barns signaler og stiller med et fang for trøst, trygghet og hvile. Omsorg er også å sette grenser, veilede og ta ansvar for enkeltbarn og gruppen. Dette gjør det lettere for barna å ta sjanser, kaste seg inn i leken og gjøre nye erobringer. I løpet av dagen legger vi til rette for rolige aktiviteter som å lese bok, slappe av på madrass og høre på musikk eller lydbok. Ved å dele barna inn i mindre grupper skaper vi små og trygge omsorgsarena der lek og læring får gode vilkår. Garderobesituasjon/påkledning, bleieskift, er eksempler på viktige og gode situasjoner for omsorg og læring.

Vi voksne i Bjørøy barnehage vil være gode rollemodeller og fokusere på å se, anerkjenne og rose ønsket atferd både av kollegaer og barn. Vi vil gi åpen omsorg, være forutsigbar, trygge og til stede for hverandre.

Livsmestring og helse

Livet i barnehagen er komplekst med motgang og medgang, utfordringer, motstand i interesser og behov for glede og omsorg. Rammeplanen understreker at barnehagen skal ha en helsefremmede og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. For personalet på Bjorøy barnehage fremmer vi dette ved å ha fokus vår grunnverdi relasjonsbygging. Vi er opptatt av å skape gode vennskap, gjennom omsorg, respekt og toleranse. Allerede fra første møtet på småbarn er personalet opptatt av å skape god tilknytning og samspill med barnet. Dette er grunnmuren for videre arbeid med vennskap og relasjoner. Lek og vennskap har i seg selv en naturlig kraft, som på mange måter kan bidra til å fremme fysisk og psykisk helse. Dette kan være i form av å møte barns engasjement i deres fortellinger eller det å gi ros ved mestring. Å være tilstede som voksen i barnets her og nå situasjoner gir trygghet og annerkjennelse. Barna får støtte både når det møter motgang og medgang. Vi jobber for å fremme positive kvaliteter og styrker hos alle barn og er opptatt av å akseptere ulikheter.

Fokusbarn prosjektet er med på å se det enkelte barnet ved å bli lyttet til, snakket med og observert i lek. Dette vil være med på å fange opp utestengelse og mobbing. Som fokusbarn skal barnet få være med på å medvirke, føle seg verdsatt og at barnet betyr noe for felleskapet.

Rammeplanen understreker at personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages. Personalet skal kjenne til opplysningsplikten til barnevernet jf § 22. Personalet i Bjorøy barnehage har blitt kurset i opplæringspakken som er utviklet for å styrke barnehagen sin kompetanse i å identifisere og hjelpe utsette barn og bidra til at flere får god hjelp så tidlig som mulig.

Personalet skal være bevisst på at alle barn har en personlig seksualitet, noe som syns i ulik grad avhengig av personlighet og hvilken alder de er i. Personalet har en felles forståelse for hvordan man håndterer barns seksuelle adferd. Vi jobber forebyggende, og hos de eldste barna kan vi bruke begrepet som «private områder». Dette blir også tematisert på Din skolen gjennom modulen «Gode og vonde hemmeligheter». Vi samtaler med barna om hva «private områder» er, samtidig som vi legger til rette med forskjellige bøker om kroppen på avdelingen.

Danning

Danning er for hvert menneske en livslang prosess som handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Gjennom danning legges grunnlaget for allsidig utvikling. Barn skaper seg selv og blir skapt i møte med andre mennesker, kultur og historie, natur og samfunn. Danning skjer ved at vi får erfaring og kunnskaper om omverden, andre mennesker og oss selv. Barna i Bjorøy barnehage skal utvikle trygghet på seg selv og egen identitet.

Vi arbeider med å fremme danning igjennom:

- Være lekne voksne som sammen med barna skaper bevissthet rundt egne grenser.
- Være trygge voksne som er gode rollemodeller
- Være lærende voksne som fremmer enkeltbarnet og som gjør at enkeltbarnets egenidentitet blir ivaretatt.
- Forsterke vennskap og felleskap, inkludering og forebygging av krenkelse og mobbing.
- Utfordre barnas ideer, spørsmål, valg og tekning gjennom å være aktive voksne i filosofiske samtaler og ulike samspill for å gi barna kunnskapslyst, vitebegjær og glede over å være sammen.
- La barna være kritisk og ytre motstand, både mot den voksne, men også mot beslutninger og urett.

Læring

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om lysten til å leke, utforske, lære å mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, tema, fenomener, materiale og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Nysgjerrighet, kreativitet og utforskning skal bli anerkjent, stimuleres og legges til grunn for læreprosessene. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiv og få ny innsikt. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andre sin læring» (Rammeplan 2017, s. 22)

For å få gode læringsprosesser er det viktig at kvaliteten på samspillet mellom personalet og barna er god. Personalet må da legge til rette for:

- Allsidige prosjekter, aktiviteter og oppgaver inne og ute
- Bygge gode voksen-barn relasjoner
- La barna ta del i hverdagsaktiviteter som f. eks av måltider, rydding, sortering, orden og renhold
- Planlegge gjøremål og aktiviteter
- Omsorg for barna og anerkjenne det barnet/ barna er opptatt av
- Lytte aktivt, oppdage og undre oss samen med barna
- Leke mye og skape godt lekemiljø for alle barn.

Barns medvirkning

Barna i Bjorøy barnehage skal tas på alvor, og vi må møte dem der de er. Det er derfor viktig vi voksne er til stede der barna er, lytter til dem der de er. Vi skal gi tid og rom for barns innspill hver dag, gjennom hele året. Barna skal få være delaktig i planlegging, gjennomføring og evaluering av barnehagens innhold. På denne måten vil barna oppleve medansvar og medinnflytelse i sin egen hverdag.

Medvirkning i barnehagen handler om å gi barna mulighet til å påvirke sin egen hverdag og barnehagens felles innhold ut ifra barnets alder og forutsetninger. Ved å medvirke erfarer barn at deres syn teller, samtidig som de får trening i å lytte og ta hensyn til andre siden de er en del av ei gruppe, et fellesskap.

Personalet skal legge til rette for barns medvirkning ved at barna får:

- Komme med innspill til tankekart
- Velge aktivitet fra aktivitetsplanen
- Velge lekekamerater
- Være delaktig i ideer til prosjektarbeid
- Være med å utarbeide regler på avdelingen

VI VIL JOBBE MED BARNES MEDVIRKNING VED Å:

- Søke og fange opp barnas perspektiv, mål, interesser og meninger, og la disse bli framhevet i daglige aktiviteter, i prosjekt og/eller i planer.
- Ha samtaler med barna om ideer og ønsker og reflektere over gjeldende praksis i situasjoner
- Ta barna på alvor når de kommer med innspill i lek, aktiviteter, grupper, samlinger og/eller i forhold til turmål
- Søke å prioritere tid til gode samtaler med barna, både enkeltvis og i grupper
- Diskutere eventuelle regler og normer med barna
- Lage tankekart sammen med barn i arbeid med prosjekt

Turer

Avdelingene har faste tur dager, men unntak vil forekomme: Turområdene vi pleier å gå til er: «Tussiskogen», «Eventyrskogen» Engen», Rundelen og Breiviken. Vi ønsker at barna skal få fine naturopplevelser, styrke motoriske ferdigheter, samhold, redusere stress og være en arena for relasjonsbygging. Vi viderefører den norske kulturarven og knytter inn Rammeplanens fagområder.

Barna har behov for utfordringer og spennende opplevelser, og naturen er et flott utgangspunkt for dette. Vi voksne skal inspirere til lek i naturen og være med på å forme barnas fantasi og evne til å reflektere over egne erfaringer. Barna skal bli kjent med nærmiljøet og ferdes trygt på Bjorøy. På tur øver vi oss på trafikk regler, vi stopper før vi går over veien, ser om Turene blir tilpasset barnas alder og utvikling og skal fremme positivitet, glede og samhold. De voksne er avgjørende for barnas positive opplevelse og de ansatte skal være gode rollemodeller med gode holdninger, nysgjerrighet, undring og kunnskap. Hele året har vi fokus på å ta vare på naturen og ikke kaste søppel.

Vi tar gjerne med oss søppel når vi ser det ute i naturen. Om våren har vi vært med sammen med skolen på ryddeaksjon, vi tar med oss søppelsekker og hansker og rydder forskjellige plasser på Bjorøy. det kommer bil og hører etter bil. Vi har med oss en pose til papp, plast og avfall. Personalet har også tilgang til stormkjøkken som vi kan bruke på tur og lage mat sammen med barna. Det skal alltid fylles ut turskjema og turrutinene skal følges. Barna har på refleksvest og den voksne har ansvar for at avdelingsmobilen, telefonliste, førstehjelpsutstyr og eventuelt walkie talkie er med.

Samlingsstund

Hver dag har vi et pedagogisk opplegg som tilpasses barnas alder hvor vi blant annet har sang og bevegelser, tall og telling, lek, form og farge, høytlesing og begrepslære. Vi har samtaler og øver med barna på å vente på tur. Det blir gitt beskjeder, tatt opp ting, og vi forbereder og planlegger tema sammen med barna. Barna får være med å velge, bli lyttet til og de deltar aktivt. Sosial kompetanse og empatitrening, glede og humor er også sentralt for å skape magi i disse møtene.

Hvilestund

Bjorøy barnehage skal ha fokus på hvilestund for både små og store. Alle har behov for et lite avbrekk om dagen. Derfor er hvilestund en verdifull stund der vi slapper av, lar tankene flyte og kroppen hvile seg. Det er mange former for hvilestund og personalet har ansvar for å tilpasse det barnas gruppe, alder og individ. I rammeplanen står det at barna skal ha mulighet til ro, hvile og avslapping

i løpet av barnehagedagen. Hvile, ro og avslapping finner vi i ulike former og det kan være både ute og inne. Målet med hvile er å redusere kortisolnivået/stressnivået i hverdagen og øke oxytocin nivået. Avdelingene bruker blant annet fellesrommet, avdelingen, grupperom eller naturen. Når vi er inne og har hvilestund bruker vi matter å ligge på hvor barna får høre på rolig musikk, lydbok eller høytlesning. Er barna ute i naturen og har hvilestund legger alle seg ned og hører på naturen, barna kan prøve å høre seg selv puste, og etter hvert kan den voksne lese en kort bok.

Rutiner for soving i barnehagen

I Bjørøy barnehage skjer soving på tre avdelinger. Solstrålen, Nordlyset og Måneskinn. Barna sover ute i egen vogn. Vognene står vendt med åpningen samme vei, slik at det er synlig for de voksne som passer på. Det er store vinduer ut til overbygget der vognene står. Vi har en voksen som har ansvar for tilsyn, personen er alltid i området der soving skjer. Alle barn som sover i vogn har på seg sele for at de ikke skal kunne krype eller falle ut av vognen. Vi sjekker barna minst hvert femte minutt der de sover. Vi bruker også babycall ute i tillegg til jevnlig sjekking.

Måltid og matglede

Måltid og matglede skal gi barna et godt grunnlag for å utvikle et godt forhold til mat og måltider, samt gode og sunne helsevaner. Rammene rundt måltidene i barnehagen skal gjøre dem til gode stunder for hygge og sosialt samvær. De er også gode stunder for læring. Ut fra barnas alder får barna være delaktig i forberedelsene til måltidene og de får kunnskap om matvarer. Vi samtaler rundt temaet om hva som er lurt å spise av og til og hva vi kan spise ofte. Personalet skal bidra til at barna tilegner seg gode vaner og holdninger rundt måltidsituasjon. Dette gjør vi ved at personalet gjerne spiser sammen med barna, er gode rollemodeller og formidler verdier. Smørelunsjen skal være i tråd med kostrådene fra Helsedirektoratet og serveres i samsvar med råd og regelverk fra Mattilsynet.

Bursdagsfeiring

Vi markerer barnets fødselsdag den dagen de har bursdag. Faller bursdagen på en fridag eller i en ferie vil vi markere den så tett opp til dagen som mulig. Vi henger opp flagg ute, de får krone, bursdagshilsen og sitte på bursdagsstol. Avdelingene har ulike tradisjoner for feiringen. Fokuset hos alle er at barnet som har bursdag er midtpunktet, får ekstra oppgaver og goder etter alder og modning. Dette kan for eksempel være at barnet velger sang til hvert måltid, hjelper til på kjøkkenet og lignende. Vi ønsker ikke at dere tar med kake eller lignende denne dagen.

Bursdagsinvitasjoner skal bare bli delt ut i barnehagen hvis hele gruppen inviteres, eller hvis alle guttene/jentene blir invitert. Spør personalet om du er usikker.

Førskolebarna

Lek er sentralt i hverdagen på Regnbuen. Lek stimulerer barnets utvikling språklig, sosialt, motorisk, emosjonelt og kognitivt. Personalet er bevisst sin rolle i leken ved å motivere, veilede, tilrettelegge og være delaktig i leken på barnas premisser. I leken observerer vi barnas utvikling som videre gir oss grunnlag for planlegging, vurdering og samarbeid med foresatte. Gjennom formelle og uformelle læringssituasjoner skal voksne oppmuntre, veilede, støtte og inspirere barna, for deretter å trekke seg tilbake slik at barna kan utprøve på egenhånd. De ansatte skal være nær, tilgjengelig, interessert og så ofte som mulig aktiv deltakende på barnets premisser.

Regnbuen har Dinosaurskole to ganger i uken, hvor målet er å fremme og styrke barnas emosjonelle og sosiale kompetanse, samt styrke barnas selvbilde og opplevelse av mestring. Barna får mulighet til å utvikle bedre ferdigheter i forhold til problemløsning og det å løse konflikter.

Gjennom aktiviteter, samtale, lek, sang og variert bruk av litteratur møter vi hvert barn der de er i sin utvikling. Vi voksne skal stille åpne spørsmål, tolke og utvide for barna, benevne, trekke fram relevante erfaringer og leke med språket sammen med barna på deres premisser i formelle og uformelle situasjoner.

Prosjektarbeid er sentralt gjennom hele året, hvor vi knytter tema opp mot Dinokolen. Prosjektarbeid er et prosessorientert arbeid som ikke nødvendigvis har en begynnelse eller en slutt, men som handler om å følge dynamikken som oppstår mellom barna og temaet eller fenomenet barna er opptatt av. Det er en nær sammenheng mellom de voksnes og barnas handlinger og læring, og disse er gjensidig avhengige av hverandre.

Småbarn

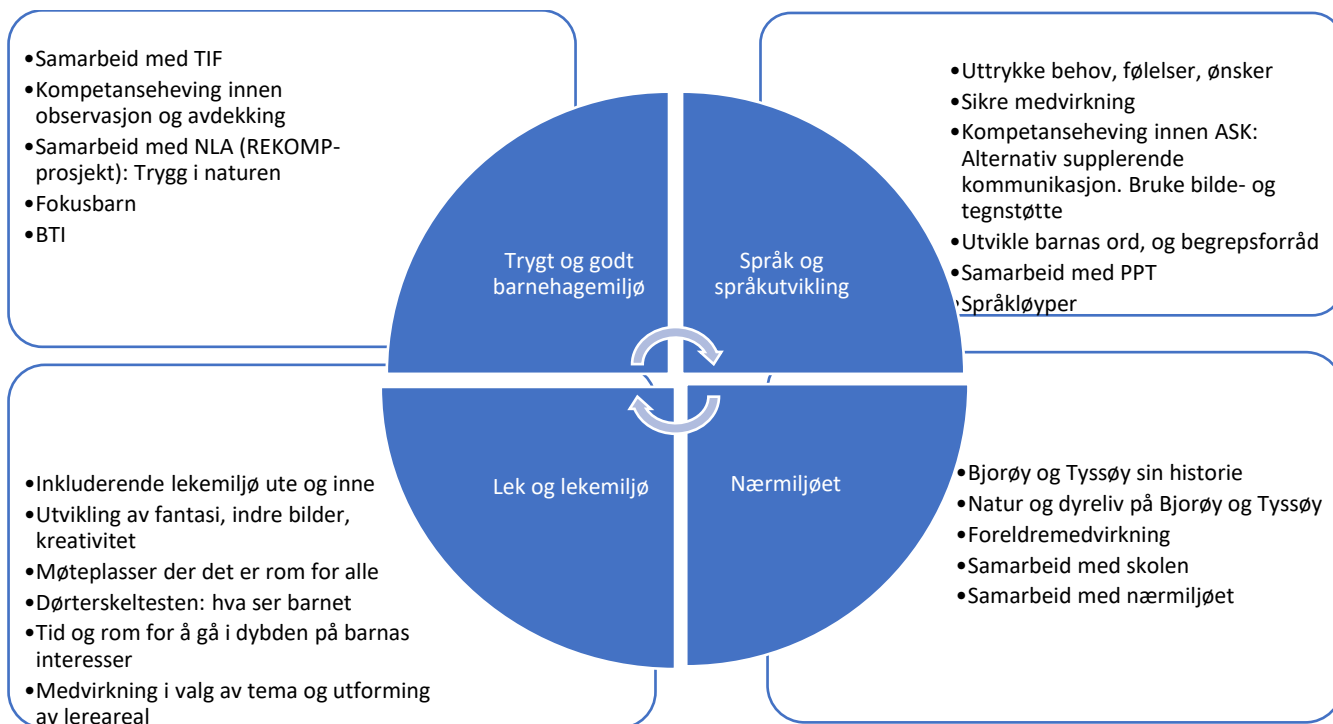
Ingen annen tidsperiode i livet skjer så stor hjerneutvikling som i alderen 0-3 år. Her legges hele grunnlaget for språk, motorisk, kognitiv, sosial og emosjonell utvikling. Dette må avdelingene ta hensyn til i måten de snakker med barna og hva de gjør sammen med barna.

Rammeplanen understreker at barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Personalet i Bjørøy

barnehagen skal være bevisste på hvor betydningsfulle man er for de yngste barna. Barn føler seg trygge når voksne skjønner deres uttrykk og hvilke følelser som ligger bak. For å etablere denne trygghet for barna i Bjorøy barnehage ser vi som viktig at de voksne jobber for at barna skal bli godt kjent med dem. Voksne skal by på seg selv, man skal sette seg på gulvet, være til stede, sitte i ro under måltider, ha blikkontakt og gi barna gode responser. Når barn erfarer dette vil de gradvis knytte seg til de ulike voksne og bli kjent med dem.

Det tar tid å bli kjent med barnehagen, derfor er vi opptatt av gode rutiner i barnehagehverdagen. Det gir barna en trygghet i form av forutsigbarhet. Personalet skal ha gode rutiner for søvn tilpasset det enkelte barn, samt måltider etter forskrift, men også individuelle behov. En fast struktur på dagen gir trygghet og forutsigbarhet som er avgjørende for de små som ikke kan spørre verbalt. Barnehagehverdagen til de yngste vil preges av glede. Personalet skal passe på å skape en balanse mellom ro og aktivitet som gjør at barna kan få vandre rundt og være spontane og møte utfordringer for hjernen i sanse- og læremodus. Barnet har en enorm kapasitet som vi skal fremme til utvikling, ikke hemme. Barna er sin kropp og trenger å ha plass til å bevege seg. Personalet på Bjorøy skal være opptatt av å dele barna i mindre grupper i løpet av dagen for å skape trygghet, glede og læring. Det senker stress, samt at oppfølging og relasjonsbygging da skjer lettere.

Årets satsningsområde: Livskvalitet og tilhørighet, med fire undertema:

Øygarden kommune har utarbeidet en kommuneplan, med underliggende samfunnsdel. Samfunnsdelen er det viktigste styringsverktøyet for kommunen, og handler om hvordan kommunen skal utvikle tjenestene sine og legge til rette for god samfunnsutvikling framover. Det er satt opp hovedmål for innbyggerne. Disse vil gjenspeile seg i målene og satsningsområdene til barnehagen i årene som kommer. I år har vi spesielt fokus på livskvalitet og tilhørighet. Barnehagen er en viktig del av familiene og de ansatte sitt liv, og vi er bevisst vårt ansvar i forhold til å bidra til god livskvalitet. Bjorøy har mange tilflyttere og vi ønsker å bidra til at det knyttes bånd mellom foreldrene, og mellom barnehagen og resten av lokalsamfunnet.

Fokusbarn

Bjorøy barnehage startet høsten 2019 et prosjekt kalt «fokusbarn». Dette etter modell fra Marihøna barnehage og et internasjonalt prosjekt som ble avsluttet i desember 2017. Dette er et systematisk pedagogisk arbeid med høy kvalitet og fokus på barnet og økt foreldresamarbeid.

Med dette prosjektet vil vi:

- Fremme barnets stemme til å medvirke i planlegging, gjennomføring og vurderingsarbeidet.
- Bli godt kjent med barnets mange sider og i ulike situasjoner, knytte relasjoner.
- At barnet skal få gode opplevelser, ansvar og erfaringer i løpet av uken
- Jobbe systematisk med dokumentasjonsarbeidet, observasjonsarbeid og vurderingsarbeid.
- Øke foreldremedvirkning om barnets interesser, egenskaper og læring.

Hvordan:

Måneskinn, Stjernehimel og Regnbuen vil bruke samme metode, mens Solstrålen og Nordlyset tilrettelegger for de minste, med samme metodikk og innhold.

To og to barn er fokusbarn, en hel uke. Hvilke to barn som er fokusbarn vil rullere med bevissthet og oppsett. Det er primærkontakten til barnet som etter en plan har et spesielt ansvar for oppfølging og dokumentasjon. Primærkontakten blir godt kjent med barnet gjennom ulike situasjoner og samtaler gjennom uken. Barna skal få oppleve å være hjelpsom ved å ta del i praktiske oppgaver samt ta valg og få bestemme på vegne av seg selv og gruppen. De voksne vil benevne, nedtegne og gi spesiell oppmerksomhet til fokusbarna. Fokusbarna vil få privilegier og oppgaver som kun fokusbarna blir tildelt. Eksempel på hva oppgavene og privilegiene kan være: pakke tusekk, være først i turrekken, dekke bord, velge bøker til avdelingen, velge først i ulike situasjoner, hjelpe på kjøkkenet, servere mat, gå med bosset, hente posten, være en god hjelper osv. De vil også få være med på barnesamtale om lek, interesser og vennskap etter mal fra «Trygg i Fellesskap». Fokusbarna får være midtpunkt i komplimentsirkel. Alt dokumenteres med bilder og på skjema. Primærvoksen oppsummerer uken sammen med barnet, fyller ut skjema, og alt settes i barnets perm. Foreldresamtale gjennomføres innen 3 uker etter barnets fokusbarn uke.

Hvorfor:

Ved å ha spesielt fokus på to barn en hel uke vil vi som voksne knytte en nærere relasjon og lettere se barnets styrker, interesser og egenskaper. Barnet vil føle seg spesiell og få øve seg på å få fokus og komplimenter fra barn og voksne rundt seg. Dette vil øke selvfølelsen, barnet føler seg sett, verdsatt og inkludert, noe som gir trygghet og motivasjon til videre lek og læring. Vi tenker at dette også er godt arbeid for den psykiske helsen til barna og legger grunnlaget for videre trivsel og utvikling frem mot skolen.

Gjennom det å bli sett og hørt vil barna oppleve respekt for sin integritet og sine meninger. De vil oppleve seg selv som en aktiv medspiller i et demokratisk samfunn. Barna får i trygge omgivelser være i sentrum for andres oppmerksomhet, dette kan være en god følelse, men ikke for alle. Likeledes må alle barna øve seg på å si fine ting til vennene sine, være oppmerksom, holde tilbake sine egne ønsker og behov og akseptere at andre er i fokus og får andre muligheter enn de selv.

Barna får mulighet til å dele sine tanker og bli lyttet til og får mer kvalitetstid med det andre fokusbarnet og de voksne. Nye relasjoner dannes og opplevelser knytter mennesker sammen.

Foresatte skal informeres særlig om når deres barn er fokusbarn og det skal være et økt foreldresamarbeid i denne perioden.

De Utrolige Årene (DUÅ)

Personalet i Bjorøy barnehage har deltatt i klasseledelsesprogrammet "De utrolige årene" og arbeider ut i fra prinsippene som ligger til grunn. Alle som jobber hos oss får kjennskap til DUÅ gjennom kurs og praksis i barnehagen. De utrolige årene handler om relasjonsbygging, hvordan vi kan anvende ros riktig og hvordan vi kan fremme positiv atferd på en god måte.

Målet med programmet er:

- Øke sosial, emosjonell og akademisk kompetanse hos barna.
- Øke personalets kompetanse på gruppeledelse.
- Bedre samarbeidet mellom barnehage og hjemmet.

Er du nysgjerrig på mer om De utrolige årene? Se hjemmesiden via linken under.

<https://dua.uit.no/>

Vær til stede fysisk og psykisk, der barna er, vær engasjert og begeistret. Gi av deg selv!

Bli kjent med det enkelte barn og barnegruppen. Skap trygget og en god relasjon. Dette er grunnpilaren i arbeidet. (ref Pianta: tre viktige egenskaper i relasjonsbygging: evnen til å skape et godt klima rundt seg, perspektivtaking og sensitivitet i kommunikasjonen. **Vær detektiv** og let etter positiv **atferd**. Vi skal alltid ha et positivt fokus!

DUÅ-COACHING:

Beskrivende kommentarer: Si for eksempel: "Nå sitter du på stolen og har beina på gulvet", "du leker med alle de store klossene".

Beskrivende/spesifikk ros: Si for eksempel:” Så fint at du rydder alle dukkene opp i kassen”, ” du har jammen jobbet hardt med å kle på deg alle klærne”.

Prompting/hint: Si for eksempel:” Du kan spørre *nn* om du kan få den røde tusjen”, ” du kan spørre *nn* om du kan få være med å leke”.

Rollemodell: Si for eksempel:” Nå deler jeg med deg og er en god venn”, ” Nå er jeg skikkelig sint, men jeg vet jeg kan klare å roe meg ned”.

Sett ord på det du ser og det som gjøres. Bruk språket mye og naturlig, benevn mest mulig. Farger, følelser, gjenstander, atferd, alt kan benevnes og du hjelper barna også i språkutviklingen.

Vær spesifikk i rosen.. Du er hjelpsom når du åpner døren for vennen din, Du flyttet deg slik at A fikk plass på benken, det var oppmerksomt av deg, du er en god venn synes jeg.

(unngå flink i språket. Det refererer til en prestasjon og sier egentlig lite konkret hva du mener) **Minst mulig oppmerksomhet** skal gis på uønsket atferd, men ofte og mye på positiv atferd. Atferd som skader andre eller seg selv skal selvsagt ikke overses! Husk at det er atferden, **ikke** barnet som overses.

Nonverbale tegn som tommel opp, stopp, lyttetegn, være stille tegn ol.. brukes ofte! Dette er en fin måte og rose på og gi beskjeder, uten å bruke stemme og gjerne som en liten påminner..

Bruk barnets navn høyt kun i positive situasjoner, som samtaler, formidling av budskap ol.

Vær konkret og bruk:” Jeg vil at” setninger når du beskriver ønsket atferd. F.eks.” jeg vil at du setter deg ned på stolen”, ” jeg vil at lyset skal være på”, ” jeg vil at du ser på meg når jeg snakker”, ” jeg vil at koppen skal stå på bordet!”

Å bygge gode relasjoner med barna er grunntanken og utgangspunktet for å lykkes i det videre arbeidet.

Vær en tydelig, ansvarsbevisst, støttende og omsorgsfull voksen.

Når det er mulig, følg barnets behov, når det er nødvendig, ta ansvar!

Dinoskole

Som et ledd i Bjorøy barnehage sin satsing på DUÅ og barns psykiske helse kan vi tilby barna en Dinoskole for de eldste barna. Dinoskolen er en del av vår skoleforberedende satsing og komplementerer overgang fra barnehage til skole.

Dinoskolen er et universelt forebyggende program som har som mål å styrke barnas emosjonelle og sosiale kompetanse samt styrke barnas selvbilde og opplevelse av mestring. Temaoppbyggingen bidrar til bedre psykisk helse og livsmestring.

Dinoskolen gir barna strategier, mens DUÅ skole/bhg programmet er rettet mot de voksnes strategier.

Barna øver på å gjenkjenne og forstå følelser hos seg selv og andre, ta andres perspektiv, utvikle bedre ferdigheter i forhold til problemløsning og konflikthåndtering, samt sinnemestring og selvkontroll. Barna øver også på sosiale ferdigheter som å lytte og vente, ta hver sin tur – bli enige – stille spørsmål – dele – hjelpe – samarbeide og å gi hverandre komplimenter.

Når barna får et større repertoar av problemløsningsstrategier og bedre sosiale ferdigheter, ser en gjerne også at opposisjonell atferd avtar, konflikter løses mer positivt, barna blir mer beskrivende og spesifikk i rosen av hverandre og de voksne, samt at de kjenner igjen en utfordring og et problem og leter selv etter løsninger.

Barna øver gjennom 60 samlinger med ulike tema og praktisk orienterte metoder. Vi benytter store hånd dukker, samtale omkring videovignetter, rollespill og øvelser, samt ulike aktiviteter knyttet opp til tema. Samlingene er spennende, annerledes, pedagogiske og nyttige. Din skolen holdes i barnehagen to dager i uken og vi driver programmet med eget kvalifisert personale som jevnlig har veiledning internt og med lokale veiledere. I tillegg har vi to ganger i året veiledning med mentor fra universitetet i Tromsø/RkbuVest.

DUÅ for foreldre

Helsestasjonene i Øygarden tilbyr ulike kurs for foreldre til barn i barnehagen gjennom familie- og rettleiingssenteret, mer om det kan dere lese her:

<https://www.oygarden.kommune.no/tjenester/barnunge-og-familie/familie-og-rettleiingssenter-for/>

Trygg i Fellesskap – intensivt arbeid mot mobbing i Øygarden kommune

Å stoppe mobbing krever innsats fra alle i Øygarden, vi må «KUNNE – VILLE – VÅGE – HANDLE!»

Målsettingen for Trygg i fellesskap er å forebygge og reduser omfanget av mobbing generelt i Øygarden kommune og å sikre at mobbing blir avdekket og håndtert av alle som er i relasjon til barn og unge.

«Å stoppe mobbing krever innsats fra alle i Øygarden».

I kapittelet «livsmestring og helse» i rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver (kunnskapsdepartementet, 2017) står det blant annet at barnehagen skal fremme barnas fysiske og psykiske helse. «Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette» (kunnskapsdepartementet, 2017, s.11).

Gjeldende fra 01.01.2021 vedtok stortinget en endring i barnehageloven som gir aktivitetsplikt gjeldende for barnehager og som skal sikre et godt psykososialt miljø.

<https://www.fylkesmannen.no/vestland/barnehage-og-opplaring/barnehage/endringer-i-barnehagelova-1.-januar-2021/>

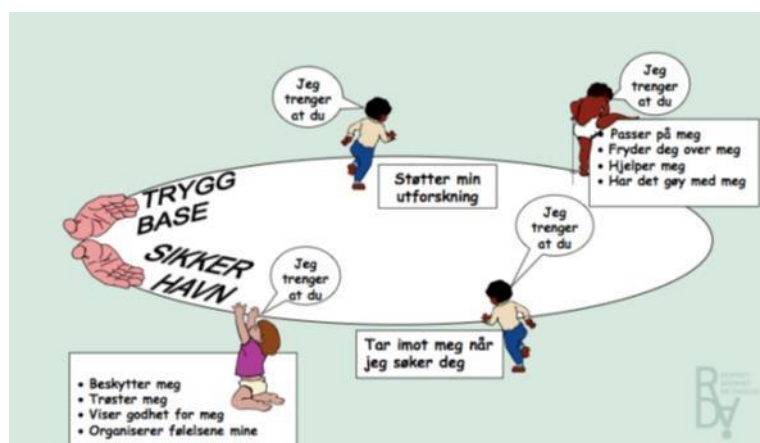
Vi jobber kontinuerlig med trygg i fellesskap hele året. I begynnelsen av barnehageåret har vi **vennskapsuke** for å bygge relasjoner barn-barn og barn-voksne. Da har vi samtaler og aktiviteter knyttet opp mot vennskap, og dette temaet tas opp jevnlig i hverdagen (samling, aktiviteter, lek, konfliktløsning). Personalet gjennomfører observasjoner jevnlig og drøfter dette på avdelingsmøter. I tillegg til observasjoner gjennomføres det barnesamtaler for å avdekke hvert enkelt barns trivsel. Vi gjennomfører også jevnlig en «busstur» med barna, der vi på barnesamtalene har en buss i papirformat og bilder av alle barna på avdelingen. Da får barnet velge fire barn som kan være med på bussen. Vi bruker et avkryssingsskjema og på denne måten får vi godt innsyn i om enkeltbarn blir ekskludert fra samspillet i barnehagen.

Trygg i fellesskap har utarbeidet barnesamtaler, observasjonsverktøy og sjekklister for miljø og voksenrolle. Beredskapsteamet har utarbeidet retningslinjer for håndtering av det som eventuelt kommer frem under barnesamtaler. Trygg-i-Fellesskap er et lavterskeltilbud hvor foreldre i samarbeid med barnehagen kan ta kontakt dersom de opplever mobbing av eget barn eller barn i barnehagen. Dersom vi har mistanke om et eller flere barn ikke har det bra, skal vi følge med, gripe inn, varsle, undersøke, sette inn tiltak og dokumentere. Se mer om Trygg i fellesskap og hele den interaktive modellen som favner barnehage, skole og fritid. <http://modellen.tryggifjell.no/>

Cricle of security

COS programmet handler om at personalet sammen observerer og utforsker behovet til barna, og hvordan på best mulig måte å forstå og tolke de signalene barna sender ut, for å skape trygghet. Trygghets sirkelen hjelper barna til å bli tryggere og til å møte god selvregulering og sosial kompetanse. De voksne lærer seg selv å kjenne, som en forutsetning for å vite hvorfor man tenker, føler og handler som man gjør.

Programmet circle of security («COS») er en tilknytningsmodell som lærer oss voksne å se barnet innenfra og forstå signaler bedre. Som voksen skal vi være en base som barnet kan søke til når de trenger trygghet og støtte, samtidig som vi skal være en havn de er trygge nok til å utforske utfra. Trygghets sirkelen på bildet er en enkel illustrasjon på hvordan tilknytningsmønsteret hos barn dannes, en sirkel og to hender som en trygg havn og base. «Vi skal alltid være større, sterkere, klokere og god!». Når det er mulig skal vi følge barnets behov, men når det er nødvendig må vi ta tak og sette grenser for barnet.

Vi ønsker å være bevisst på at det vi klarer å legge inn av omsorg, trøst, ømhet, glede og latter kommer ut igjen som psykisk helse og mestring hos barna vi jobber med. All adferd er kommunikasjon for barn.

Digital Praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/arbeidsmater/digital-praksis/>

Vi bruker digitale verktøy sammen med barna ved å ta bilder, innhente informasjon og kommunisere rundt dette, skrive ut bilder, utforske og undre oss over ulike fenomener osv. Vi legger til rette for at barna kan utforske, lære, leke og skape gjennom digitale uttrykksformer. Vi fanger interessen til barna, bygger videre på denne og undrer oss og finner ut av ting sammen ved å bruke internett.

Barnehagens samarbeidspartnere

<https://www.oygarden.kommune.no/tjenester/barn-unge-og-familie/>

Helsestasjon	Jordmor	Barnevern
Kommunepsykolog for barn og unge	Fysio- og ergoterapi	Tannlege
Fritidskontakt	Avlastning	Trygg start
Er du bekymra for barn og unge?	Adopsjon 	Samleside med tilbud til barn og unge
Kreftkoordinator	Betre tverrfagleg innsats (BTI)	Familie- og rettleiingssenter (FOR)
Home-Start Familiekontakten		

BTI

En stor satsing i Øygarden kommune er BTI- bedre tverrfaglig innsats.

<https://www.oygarden.kommune.no/tjenester/skule-og-sfo/skule/betretverrfagleg-innsats-bti/>

BTI er ein samhandlingsmodell som er utvikla for å synleggjera kor viktig det er at alle barn og unge har nokon som ser dei og kan hjelpa dei om dei har det vanskeleg. Gjennom samhandlingsmodellen skal oppvekst, helse og andre hjelpetenester bli endå betre på å samarbeida med barn og ungdom, med føresette.

Kontaktpersoner for BTI i Bjorøy er Bente Tellnes og Lise-Marie Sæbjørnsen

Foreldresamarbeid

«Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse med barnas hjem» (Barnehageloven § 1, formålsparagrafen).

«Barnehagen skal bistå hjemmene i deres omsorg- og oppdrageransvar, og på den måten skape et godt grunnlag for barnas utvikling, livslang læring og aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn» (Barnehagelova § 2, Barnehagens innhold).

Vi skal samarbeide med hjemmet til det beste for barnet. I samarbeidet er det viktig for oss at vi har en gjensidig tillit til hverandre.

Daglig kontakt:

Daglig kontakt i hente- og-bringe situasjoner er et unikt og viktig møte punkt mellom barnehage og hjem. Vi oppfordrer foresatte til å sette av litt tid i hentesituasjonen for å snakke om barnets dag. Det kan være at personalet noen ganger ikke kan bruke mye tid på foresatte på grunn av ivaretagelse av øvrig barnegruppe, sikkerhet og nødvendige gjøremål.

Dersom foresatte ønsker spesifikke tilbakemeldinger på trivsel og utvikling kan man be om en samtale med pedagogisk leder på avdelingen. Foresatte skal alltid få informasjon dersom noe ikke er som det skal. Foresatte blir også alltid kontaktet ved skader, ulykker, barnets allmenntilstand reduseres, barnet ikke trives eller spesielle hendelser.

Ta gjerne kontakt med pedagogisk leder på avdelingen eventuelt styrer dersom dere er urolige for noe.

Foreldresamtaler:

Når barnet starter i barnehagen skal pedagogisk leder innen 1 uke ha startsamtale med foresatte for å bli godt kjent med barnet, familien og nettverket rundt. I samtalen spør vi om forhold i barnas hjem og oppvekstmiljø, og tar blant annet opp tema som vold, rus og psykisk helse. Dette for å finne løsninger på hvordan vi sammen kan gjøre oppveksten og omsorgen best for barnet. Vi spør ikke av nysgjerrighet, men

vi trenger mest mulig informasjon for best mulig å legge til rette for barnet. Vi tilbyr to foreldresamtaler i året, her danner barnets trivsel og utvikling utgangspunkt for samtalen. Som foreldre kan dere når som helst be om en samtale, og barnehagen vil legge til rette for dette. Det som blir snakket om i foreldresamtalen er taushetsbelagt. Dersom barnehageansatte har berettiget mistanke om at barn blir misbrukt eller utsatt for annen omsorgssvikt eller barnet har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker er vi pliktig å melde fra til barnevernet. Slik opplysningsplikt er hjemlet i barnehagelovens § 22 og opplæringslovens § 15–3 og er gitt av hensynet til barnets beste.

Foreldreråd, SU og foreldremøter

For å sikre samarbeid med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg (Barnehagelova § 4, Foreldreråd og samarbeidsutvalg).

Alle foreldre i barnehagen er medlem av foreldrerådet i barnehagen. Foreldrerådet skal fremme fellesinteresser og bidra til at samarbeid mellom barnehagen og foreldregruppa skaper et godt barnehagemiljø (Lov om barnehager).

Du som forelder kan melde saker av allmenn interesse som kan diskuteres i foreldreråd. Eksempler på dette kan være ferieordning, kosthold og dugnadsarbeid.

I foreldrerådet blir det valgt en kontaktperson fra hver avdeling. To av disse foreldrene blir valgt til å sitte i barnehagens samarbeidsutvalg (SU). De andre tre foreldrene er vararepresentanter. Alle kontaktpersonene kan bli kalt inn til et utvidet SU- møte ved behov. SU består av to representanter fra foreldrene og to fra personalet. Styrer er representant fra eier, har møterett og uttalerett. SU er et kontaktskapende, rådgivende og samordnende organ. Styrer skal se til at viktige saker blir satt på dagsorden og drøftet i Foreldreråd og SU. SU skal kunne uttale seg og arbeide med saker som er viktig for barnehagens virksomhet, og skal godkjenne barnehagens årsplan. Valg av representanter til barnehagens samarbeidsutvalg blir gjort på foreldremøte om høsten. Referat fra møter i Samarbeidsutvalget blir sendt ut til alle foreldre via Transponder.

Det blir avholdt foreldremøte hver høst og vår.

Overganger

Overgang fra hjem til barnehage

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære» (Rammeplan 2017 s.33).

I juni inviterer barnehagen alle nye barn og foreldre til et småbarnstreff i barnehagen. Målet med treffet er å gi informasjon om oppstart i barnehagen, samt at foreldre kan hilse på hverandre og begynne å knytte bånd. Før barnet starter får familien et velkomstbrev fra avdelingen. Dette inneholder informasjon om oppstart, den første tiden i barnehagen og hva barnet har behov for å ha med seg i barnehagen. Dere blir også invitert til en besøksdag i barnehagen. Når barnet starter får familien en primærkontakt.

Primærkontakten sørger for at dere får den hjelp og støtte dere trenger for at tilvenningsperioden blir en god opplevelse. Det er viktig at vi bruker god tid på tilvenning, der barnet først blir særlig kjent med en voksen, for deretter å utvikle horisonten til resten av personalet på avdelingen og de andre barna. I løpet av den første tiden har pedagogisk leder oppstartssamtale med dere foreldre.

Overgang innad i barnehagen

«Overganger skjer også innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe» (Rammeplan 2017 s.33).

Når barna skal over på ny avdeling går de i forkant jevnlig på besøk til den nye avdelingen, sammen med voksne fra sin egen avdeling. Ansatte skal søke å skape gode relasjoner og trygge barna. Barnehagen vil, så langt det er mulig, prøve å la barna få følge sammen i grupper over på ny avdeling. Det gjennomføres samtaler mellom de pedagogiske lederne på de respektive avdelingene for å sikre en best mulig overgang for barna. Den første dagen på ny avdeling ønsker vi at foreldre setter av litt ekstra tid på morgenen sammen med barnet slik at vi kan bli kjent, og barnet føler seg trygg.

Overgang barnehage skole

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skole legge til rette for at barna får en trygg og god overgang fra barnehage til skole, og eventuelt skolefritidsordning. For at barnet skal få en best mulig overgang har vi en tett dialog med skolen og foresatte. Barnehagen og skolen gir hverandre gjensidig informasjon om sine virksomheter, og det legges til rette for at barna kan ta avskjed med barnehagen på en god måte, glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er sammenheng mellom barnehage og skolen.

Øygarden kommune har prosedyrer for overgang barnehage-skole og vi har utarbeidet en årsoversikt vedrørende samarbeidet som personalet på skolen og barnehagen skal følge. Årshjulet inneholder tider for møter, frister og skjemaer som skal sendes inn.

- Førskolebarna i barnehagen går på Dinosauruskolen som legger til rette for at barnet skal ha med seg erfaringer, kunnskap, og ferdigheter som vil gi de et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.
- På grunn av vår korte vei til skolen vil vi ofte gå forbi skolens områder når vi er på tur.
- Barnehagen avtaler besøksdager til skole og SFO. Dette vil skje jevnlig om våren.
- Barnehagen inviterer skolen til foreldremøte om våren. Barnehagen orienterer om overgangsrutinene og skolen forteller om hva som møter elevene den første tiden på skolen.

- Barnehagen skal sammen med foreldrene fylle ut et overgangsskjema som tar for seg barnets kognitive og motorisk utvikling, selvstendighet og språk, og om det er spesielle ting skolen burde vite om. Dette skjemaet gis til skolen ved samtykke fra foreldrene før barnet begynner på skolen.
- Barnehagen har en overføringssamtale med skolen der vi går gjennom innholdet i overføringsskjemaene.
- Skolen, barnehagen og foreldre har en overgangssamtale ved behov.
- For barn som har vedtak om spesialpedagogisk hjelp lages det en egen plan ut fra barnets behov for tilrettelegging.

Se for øvrig:

<https://www.oygarden.kommune.no/tjenester/barnehage/sprakkommune/overgangbarnehage-skule/>

Planarbeid, dokumentasjon og vurderingsarbeid

Planarbeid

I årsplan for barnehagen er det nedfelt *hvordan vi skal arbeide*, og beskriver satsingsområde for kommende år. Den første uken i hver tomåneders periode benyttes til samling med barna, idemyldring, tankekart, samle tilbakemeldinger fra foresatte og eventuelt legge dette frem for barna. Dette arbeidet skal dokumenteres og arkiveres. Planene som blir laget må være så fleksible at det er rom for hverdagsspontanitet og barns medvirkning, samt hensyn til ressurser.

«Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen».

«Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre» (Rammeplan 2017 s.37).

Vurdering

Innholdet og arbeidsmåtene i barnehagen blir kontinuerlig vurdert i forhold til om de er i tråd med rammeplanen og barnehageloven. Hele personalgruppen er med på dette arbeidet i større eller mindre grad, og det får fram refleksjon hos hver enkelt medarbeider. Målet med vurderingsarbeidet er å sikre kvaliteten på arbeidet vårt i barnehagen, og finne ut hva som fungerer og hva som eventuelt må gjøres annerledes for å øke kvaliteten. Periodeplanen som sendes ut annen hver måned skal synliggjøre evaluering av de siste månedenes arbeid. Styrer og de pedagogiske lederne har et overordnet ansvar for dette arbeidet. De ansatte vurderer på avdelingsmøter og personalmøter, samt egne møter som blir satt på planen. Vi ønsker også at barna i størst mulig grad er med på evalueringsprosessen.

I løpet av dette barnehageåret skal vi vurdere følgende tema:

Tidspunkt	Hva skal vurderes?	Hvem skal delta?	Kriterier for målet.	Hvordan skal vurderingen gjennomføres?
Desember	Uteleken	Personalet	Skjer det en variert lek? Er de voksne delaktige i leken?	Pedagogmøter Personalmøter Utarbeide A standard Udir dialog kort
Januar og mai	Dinoskolen	Personalet, foresatte	½ års vurdering: Barnas utbytte? Følger vi planen? Voksnes deltakelse? Foresattes tilbake meldinger? Kvalitet?	Eget møte, samt foreldre evaluering.
Januar	Måltidene	Personalet, foresatte, barna	Mattilbud etter lov? Selvkost? Voksnes deltakelse? Barns deltakelse? Pedagogisk funksjon? Ro og støy?	Observasjon Barnesamtaler Spørreskjema til foresatte og personalet.
Mai	De utrolige årene	Personalet	Årshjulet DUÅ/DINO Skal følges, gjør vi det?	Selvrefleksjonsskjema. Spørsmål på ped.møte.
Juni	Fokus barn	Personalet, og foresatte	Er dette gjennomført? Er det systematikk? Hvordan er kommunikasjon med foresatte? Blir barna sett?	Spørreskjema til foresatte og gjennomgang med personalet oppsummering ped.leder. Styrer.
Juni	Aktivitet/hvile	Personalet	Variert aktiviteter? Hvile hver dag?	Pedagogisk ledermøte, avdelingsmøter
Juni	Soving	Personalet og foresatte	Soving i vogn ute eller på madrass inne. HMS for barn og voksne	Spørreskjema til foresatte og personalet

Dokumentasjon

All planlegging bygger på evaluering av praksis. Dokumentasjon av planlegging, gjennomføring og evaluering blir arkivert på barnehagens digitale fellesområde og i permer i barnehagen. Dokumentasjon av praksis er skriftlige og billedlige skildringer (delt i avdelingen, i utstilling, i media), oppsummeringer og vurderinger som blir arkivert. Fotofortellinger er den mest brukte formen for dokumentasjon rettet mot barn og foreldre. Personalet sender jevnlig hjem bilder av barna i ulike aktiviteter via Transponder.

Dokumentasjon avdelingsvis og helhetlig vil gi innsyn i vårt pedagogiske arbeid i hverdagen.

«Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen» (Rammeplan 2017 s.39).

HMS-arbeid:

Barnehagen er godkjent av helsevernetaten, og har tilsyn hvert 3. år. Det er styrer i samarbeid med verneombud som har hoved ansvar for systematisk arbeid med HMS. Det blir gjennomført årlige vernerunder og personalet har ettersyn av uteområde hver dag.

Vi har plan for HMS arbeid i barnehagen vår som skal bli gjennomgått, vurdert, utbedret og revidert 2 ganger i året. Vi repeterer hvert halvår innholdet i beredskapsplan knyttet til ulykker, krisesituasjoner og dødsfall, og ellers ved behov. Branntilsyn skjer årlig, samt at eksterne firma har vedlikeholdsavtaler på brannalarm, innbruddsalarm, slukkeutstyr. Det er Øygarden kommune sin renholdsavdeling som utfører renholdet i barnehagen.

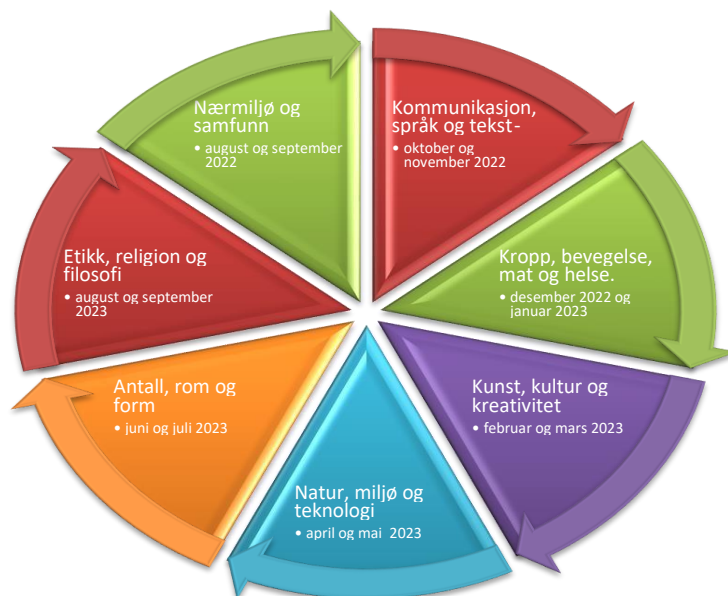
Brannvern og førstehjelp blir repetert jevnlig og det gjennomføres minst 3 brannøvelser avdelingsvis og i samlet personalgruppe årlig. Kurs i førstehjelp ble gjennomført for hele personale i september 2021. Nytt kurs vil bli gjennomført høsten 2023. Det utarbeides risikovurderinger jevnlig og rutiner endres. Vi har turrutiner og krisekommunikasjonsplan mm. Brukerundersøkelser gjennomføres annet hvert år, og skal gjennomføres høsten 2022. Avdelingene og styrer følger opp resultatene. Medarbeider/utviklingssamtaler gjennomføres med styrer en gang i året, med oppfølging mellom samtalenene.

Alle barn og ansatte er **forsikret** gjennom KLP forsikring, skademelding føres digitalt. Vi benytter Compilo som digitalt kvalitet- og avviks system. Her sendes også vaktmestermeldinger. Vi har selvsagt interne rutiner for sykdom og avhjelping, branninstrukser, taushetsplikt, politiattest osv. Barnehagen følger forskrift om miljørettet helsevern i barnehager. Bedriftshelsetjenesten vi benytter er Avonova.

SVOT møte/ treparts møte består av styrer, verneombud og tillitsvalgt og møtes minst tre ganger i året. Vi søker gode løsninger og samarbeider proaktivt for et godt, trygt, forutsigbart og helsefremmende arbeidsmiljø og høy kvalitet på tjenesten. Enkeltsaker blir som utgangspunkt ikke drøftet her.

De syv fagområdene

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver gir oss syv fagområder for vårt pedagogiske arbeid gjennom året. Fagområdene skal sees i sammenheng og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnehagens hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. Barnehagen skal bruke ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i arbeidet med fagområdene. Fagområdene er i stor grad de samme som barn senere møter som fag i skolen.

Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. I barnehagen skal barna få mulighet til å erfare ulike formidlingsmåter av tekster og fortellinger, som kilde til estetiske opplevelser, kunnskap, refleksjon og møter med språk og kultur. Personalet skal invitere til utforsking av både muntlige språk og skriftspråk.

Eksempler på hvordan vi arbeider med progresjon i fagområdet:

1-2 år	3-4	5-6
<ul style="list-style-type: none"> • Lytte til hverandre og til ulike lyder i omgivelsene. • Imitere lyder og handlinger i sine omgivelser. • Vise oppmerksomhet mot syns- og hørselsinntrykk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Øve på å fortelle historier, og lytte til andres historie. Kunne gjøre seg forstått • Bruke språket aktivt i hverdagen, ta imot beskjeder 	<ul style="list-style-type: none"> • Barnet øver på å uttrykke seg verbalt og fortelle en historie med begynnelse, hoveddel og slutt. Holde en dialog over lengre tid.
<ul style="list-style-type: none"> • Benevne gjenstander og personer • Bruke kroppen for å uttrykke behov. • Få erfaring med sangleker og instrumenter. • Bli kjent med rim og regler. • Utvikle interesse for bøker. • Få erfaring med enkle eventyr og fortellinger. • Ta imot beskjeder og følge dem. <p>Eks:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lytte og vente på tur • Lesegrupper • Enkle puslespill • Bruke konkrete • Sangleker med turtaking • Bildebøker • Bruke ord og begreper bevisst i hverdagen • Språksamlinger • Språkposer • Syng sanger • Rim og regler • Klappe ord • Bytte ut bøker jevnlig • Puslespill og Lotto • Sanger med bilder • Kjenne igjen egen bokstav • Øve munnmotorikk • Dramatisere • Bilder av barna med navn på • Henge opp rim og regler • Faste sanger/regler til faste aktiviteter • Kjenne igjen navnet sitt • Klappe stavelser i navn • Laminerte bokstaver 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne bruke språket til å uttrykke følelser, ønsker og sinnsstemninger. • Øve på å lese og tolke andres kroppsspråk. • Utvide repertoaret med sanger, rim og regler. • Utvikle interessen for eventyr og fortellinger • Øve på å gjenfortelle fra sin egen hverdag. • Samtale og undre seg sammen med andre. • Benytte spørreord og svare med ja og nei. • Utvide ordforrådet. • Utvikle språket til 2-3 ords-setninger. • Delta i bevegelsesanger. • Lytte til bøker tilpasset alderen. <p>Eks: • Bruke biblioteket i Barnehagen • Lage egen fortelling på papir • Lage digital fortelling • Språkposer • Mimeleker • Kle seg ut • Dramatisere eventyr • Bruke kroppen til å uttrykke seg • Lesegrupper • Rimelotto • Gå på bokstavjakt • Føleboks • Nettbrett • Rollelek rundt ulike tema • Gåter og vitser • Fokus på stavelser I navn, klappe • Tegne en historie • Kjenne igjen og skrive navnet sitt • Kims lek • Spille spill • Eventyr • Gjenfortelling • Leke med stavelser • Tulle med språket</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne planlegge og gjennomføre aktiviteter. • Bruke rim- ord, tøyseord og leke med språket. • Bli kjent med og gjenkjenne bokstaver og tall. • Lytte til lengre historier, høytlesning og lytte til lydbøker. • Leke lesing og leke skrivning. • Forstå kollektive beskjeder. • Bruke hele setninger og variert ordforråd. • Kunne sette ord på følelser som sjalusi og tilgivelse • Bruke språket til å løse konflikter og skape positive relasjoner <p>Eks: • Bruke biblioteket • Lydbøker • Lage digital fortelling • Eventyrboks • Lesegrupper • Rimelotto • Tegne en historie • Lage egne spill • Bruke språk og bilde for å fortelle en historie • Gi konstruktive tilbakemeldinger • Lage dikt • Rekke opp hånda • Lage egen bok • Pusle bokstaver til ord • Laminerte bokstaver • Lage kunstutstilling med bilder barna har tatt • Alias og andre brettspill • Ulike språk og dialekter • Nettbrett; ordlek, salaby, my memo)</p>

Kommunikasjon, språk og tekst: lovtekst og evaluering.

Barnehagen skal bidra til at barna:	Oppnådd?	
	Ja	Nei
Uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter		
Bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter		
Videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd		
Leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord		
Møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer		
Opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale		
Utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter.		

Personalet skal:	Utført?	
	Ja	Nei
Skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre		
Synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, støtte barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremme mangfold i kommunikasjon, språk og andre uttrykksformer		
Invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål		
Oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme		
Støtte barnas lek med og utforsking av skriftspråket		
Bruke varierte formidlingsformer og tilby et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer		
Inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter.		
Legge til rette for barns medvirkning i planlegging, gjennomføring og evalueringsprosessen		
Sende ut sms og legge til rette for foresattes medvirkning i plan og evalueringsprosess?		

Kropp, bevegelse, mat og helse

Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser. Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.

Eksempler på hvordan vi arbeider med progresjon i fagområdet:

1-2 år	3-4	5-6
<ul style="list-style-type: none"> • Oppleve anerkjennelse og entusiasme for nye fysiske erobringer • Utvikle finmotorikken ved å lære seg å spise og drikke på egenhånd • Kunne bruke kroppen i grovmotoriske aktiviteter som å krabbe rulle, gå, klatre, kaste og sparke ball • Kunne gå stødig • Bli trygg på og kjent med barnehagens uteområde • Utvikle trygghet med tanke på søvn og stell • Utvikle et positivt forhold til mat og måltider • Varierte smaksopplevelser • prøver å kle på og av seg. • bruke naturen som arena for varierte bevegelser. • Bygge tårn av klosser • Utvikle et positivt forhold til toalettbesøk og dotrening <p>Eks: • Være med på matlaging</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruke bamse til å vise tannpuss • Øve på å rulle • Kaste ballonger Hoppe, rulle, krype og danse • Turer i ulendt terreng • Ulike underlag • Føleboks • Ulike smaker • Snakke om kroppens ulike funksjoner • Bruke fallskjerm 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvstendighet i toalettsituasjonen • Løpe, hoppe, hinke, å balansere, krype, åle, klatre, trekke, skubbe • Gå støtt i trappen • Balansere • Bruke naturen som lekeplass • Mestre bruk av kjøkkenredskaper som kniv, potetskreller o.l • Utvikle gode vaner omkring et sunt kosthold og betydningen av det • Gå lengre turer i variert terreng • Tegne hodefotinger • Selvstendighet i måltidene • Finmotorisk trening gjennom tegning og enkle puslespill • Få erfaring med sykling • Å kjenne til egne kroppslige grenser og være trygg nok til å søke hjelp og melde fra om disse brytes • Vaske hendene selv • Vise hensyn ved måltidene • Klippe/lime • Perle <p>Eks: • Være med på større del av matlagingprosessen • Øve på å rulle, hoppe,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gå på lange og utfordrende turer • Vise utholdenhet i grovmotoriske aktiviteter • Kle av og på seg selv • Klippe med saks, lime og montere • Mestre blyantgrep, spise med kniv og gaffel • Få kjennskap til gode matvaner og et sunt kosthold • Akseptere å øve og repetere for å tilegne seg nye ferdigheter • Tegne og fargelegge med tilnærmet voksent blyantgrep • Mestre balanse på en fot eller hinke • Klippe etter en strek • Kjenne til kretsløpet i kroppen og til kroppens organer • Hele matlagingprosessen • Øve på å rulle, hoppe krype, danse • Ulike smaker • <p>Eks: Hinderløype • Turer • Sanskeboks • Skjelette • Snakke med barna om gode og vonde hemmeligheter • Mitt valg • Eksperiment med brødskive • Bom 50 • Sykkeldag • Rollelek om legebesøk</p>
<p>Hinderløype ute/inne • Snakke om sanser • Lage sanseboks • Rutiner med håndvask • Lottospill om mat og kroppsdeler</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terning med bilde av ulike kroppsdeler • Lage hånd/fotavtrykk /omriss av hele kroppen • Bilder av hender/føtter, barna kjenne igjen sine egne 	<p>krype, danse • Føleboks • Ulike smaker med bind for øynene, holder for nesa • Turer • Hinderløype inne/ute • Regelleker • Fallskjerm • Likheter og ulikheter • Barns seksualitet • Sanseboks • Skjelettet Leif • Snakke med barna om gode og vonde hemmeligheter • Mitt valg • Håndvask • Lottospill om mat og kroppsdeler • Terninger med kroppsdeler • Henry førstehjelpsdukke • Håndavtrykk/fotavtrykk /omriss av hele kroppen</p>	<p>Førtehjelpsdukke • Håndavtrykk/fotavtrykk /omriss av kroppen • Bake • Sykkelløype • Forberede- handle – tilberede mat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hjelp de yngre med påkledning • bruke gymsalen på skolen

Kropp, bevegelse, mat og helse: lovtekst og evaluering:

Barnehagen skal bidra til at barna:	Oppnådd?	
	Ja	Nei
Opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt		
Blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold		
Videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper		
Opplever å vurdere og mestre risikofyllt lek gjennom kroppslige utfordringer		
Blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser		
Setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser		
Få innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.		

Personalet skal:	Utført?	
	Ja	Nei
Være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring		
Bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile		
Gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet		
Bidra til at barna utvikler et bevisst forhold til retten til å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser		
Legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltidsglede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna		
Kjenne og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende og forebyggende tiltak som gjelder barn.		
Legge til rette for barns medvirkning i planlegging, gjennomføring og evalueringsprosessen		
Sende ut meldinger på Transponder og legge til rette for foresattes medvirkning i plan og evalueringsprosess?		

Kunst, kultur og kreativitet

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhörighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk. Fagområdet omhandler uttrykksformer som bildekunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Barnehagen skal la barna møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker. I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til

undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering. Barnehagen må legge til rette for og videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk.

Eksempler på hvordan vi arbeider med progresjon i fagområdet:

1-2 år	3-4 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none"> Få erfaring med ulike materialer Delta i sang-og klappeleker Gis mulighet til å stifte erfaringer med alle sansene Få erfaring med finmotoriske aktiviteter som tegning, maling, plastilina, perling osv Oppleve glede og samspill ved aktiv deltagelse i sang og dans Kunne imitere kroppsbevegelser Begynner med late-som-lek <p>Eks: • Dans, musikk, instrumenter • Sangleker • Kunstutstilling • Klappesang m/ rytme • Bli kjent med ulik tekstur • Modellkitt • Fingermaling • Bli kjent med ulike materialer • Bjørnen sover • Musikkverksted • Male med ulike redskap • Dramatisere eventyr • Primærfarger • Male i snøen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ha tilgang til for eksempel kongler, skjell, steiner og pinner som skaper et kreativt og skapende miljø for barna. Barna skal få bruke instrumenter. Kunne gjenkjenne og navngi basisfarger Kunne skape nye farger ved hjelp av primærfargene Gis mulighet til å kunne dramatisere enkle eventyr og fortellinger Finmotoriske aktiviteter som klipping og liming Kjenne til ulike materialer og teknikker La seg rive med i rollelek Delta aktiv i rollelek Finne glede i å utforske nytt materiale <p>Eks: • Sangleker • Forming • Farger • Musikk, instrumenter • Eventyr • Regelleker • Modellkitt • Lage sang • Male bilde etter musikk • Dramatisere • Male med ulike ting • Blanding av farger • Utkledning</p>	<ul style="list-style-type: none"> Utvikle et bevisst forhold til kunstneriske prosesser fra start til ferdig produkt Bli kjent med ulike kulturelle uttrykk gjennom eventyr, fortellinger, bilder og musikk Dramatisere og visualisere følelser Oppleve glede og trygghet ved å vise noe for andre, og kunne spille en rolle Tegne komplekse bilder f.eks en sol på himmelen, hus og blomster på bakken Lage mer realistiske bilder som skiller mellom mennesker og dyr, menn og kvinner, barn og voksne <p>Eks: Fortellertradisjoner • Forming • Musikk • Eventyr/drama • Sangleker • Snekre • Norske eventyr • Bilde av forfattere • Lage skuespill • Kunst knyttet til andre kulturer • Lage instrumenter • Dramatisere •</p>

Kunst, kultur og kreativitet, lovtekst og evaluering:

Barnehagen skal bidra til at barna:	Oppnådd?	
	Ja	Nei
Har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer		
Tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede		
Bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne		

Møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre		
Bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk		
opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet.		

Personalet skal:	Utført?	
	Ja	Nei
Samtale med barna om deres og andres kunstneriske og kulturelle uttrykk		
Gi rom for, støtte og berike barnas bearbeiding av møter med kunst og kultur		
Være lydhøre, anerkjenne og imøtekomme barns egen tradisjonskultur og barnekultur		
Være lyttende og oppmerksomme på barnas ulike kulturelle uttrykk, vise respekt for deres ytringsformer og fremme lyst til å gå videre i utforskning av de estetiske områdene		
Motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer		
Synliggjøre og skape estetiske dimensjoner i barnehagens inne- og uterom		
Gi barna anledning til å bli kjent med et mangfold av tradisjoner og kunst- og kulturuttrykk fra fortid og samtid		
Bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen.		
Legge til rette for barns medvirkning i planlegging, gjennomføring og evalueringsprosessen		
Sende Transpondermeldinger og legge til rette for foresattes medvirkning i plan og evalueringsprosess?		

Natur, miljø og teknologi

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at

barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.

Eksempler på hvordan vi arbeider med progresjon i fagområdet:

1-2 år	3-4	5-6
<ul style="list-style-type: none"> Barna får erfaringer med årstider, vær og hvordan naturen endrer seg. Vi undrer oss ute i naturen sammen med barna. Barna får ulike sanseopplevelser gjennom naturens mangfoldighet. Barna introduseres for konstruksjonsleker og de leker med naturens elementer <p>Eks:</p> <ul style="list-style-type: none"> Søppelsortering • Kaste matavfall • Værkalender • Hva må vi ha på av klær • Bruke luper på tur • Lage barkebåt • Årstidskalender • Pinnedukker • Pinnedyr • Male med naturmaterialer • Sanseopplevelser kald og varm Sporløs ferdsel i natur 	<ul style="list-style-type: none"> Barna får en begynnende forståelse av begreper som omhandler de forskjellige årstidene. Barna utforsker nærmiljøets mangfoldige plante-, dyre- og insektliv. Barna får erfaring med div redskaper, som for eksempel kniv og sag. naturvakt <p>Eks:</p> <ul style="list-style-type: none"> Blekkulf • Søppelkunst Eksperimenter • Søppelplukking i nærmiljø • Bruk av lupe • Sesongorienterte turer • Følge årstidenes forandringer med bilder • Lage meiseboller • Insektsfelle • Male på tre/stein • Miljøvern • Forstørrelsesglass • Bli naturforsker • Lære om sopp • Eventyr i skogen • Se på flaskesortering • Sporløs ferdsel i natur 	<ul style="list-style-type: none"> Barna blir kjent med naturens endringer gjennom de forskjellige årstidene. Barna får nærmere kjennskap til samspill og sammenhenger i naturen. For eksempel; - hvor maten kommer fra - miljøvern og kildesortering. Barna får en smakebit på enkel fysikk og kjemi gjennom eksperimenter. Barna får kjennskap til menneskets livssyklus. naturvakt <p>Eks:</p> <ul style="list-style-type: none"> Eksperimentere • Bruk av lupe • Så noe som gror fort • Insekts felle • Terrarium • Sortere søppel • Følge årstidene • Laminere blader, finne blader i naturen • Male naturbilder, det vi ser • Søppelkunst • Mat på tur • Forsker fabrikk • Følge et tre gjennom årstidene • Hvilke planter og dyr har vi • Gjenbruk

Natur, miljø og teknologi, lovtekst og evaluering:

Barnehagen skal bidra til at barna:	Oppnådd?	
	Ja	Nei
Opplerver og utforsker naturen og naturens mangfold		
Får gode opplevelser med friluftsliv året rundt		
Opplerver, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover		
Får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen		
Får kunnskap om dyr og dyreliv		
Lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi		
Får kjennskap til menneskets livssyklus.		

Personalet skal:	Utført?	
	Ja	Nei
Legge til rette for mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek, undring, utforskning og læring		
Gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer på problemstillinger, og til å delta i samtaler om det de har erfart og opplevd		
Synliggjøre naturfenomener og reflektere sammen med barna om sammenhenger i naturen		
Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener sammen med barna		
Legge til rette for barns medvirkning i planlegging, gjennomføring og evalueringsprosessen		
Sende ut Transpondermelding og legge til rette for foresattes medvirkning i plan og evalueringsprosess?		

Is på vann

Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold. Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft

Eksempler på hvordan vi arbeider med progresjon i fagområdet:

1-2 år	3-4	5-6
<ul style="list-style-type: none"> Barna oppmuntres til, og får bekræftelse på gode handlinger Barna blir sunget og lest for, i bøker og sanger med aktuelt innhold Barna blir introdusert for opplevelser og tradisjoner knyttet til merkedager og høytider <p>Eks: Øve på å sette ord på følelser • Gjenkjenne følelser • Filosofere om hvordan vi er med hverandre • Empati • Vennskap • Undre seg sammen med barna • Tilstedeværende voksne • Forut aksjon • Markere høytider • Fokus på nytt liv • Lære om rett og galt • Mitt og ditt • Dele</p>	<ul style="list-style-type: none"> Barnas undringer blir møtt med åpent sinn Barna oppmuntres til å vise respekt og solidaritet overfor andre Barna reflekterer over rett og galt Barna får informasjon om hvor tradisjoner/høytider kommer fra <p>Eks: • Røde og grønne tanker • Rollespill om hvordan vi er mot hverandre • Vennskap • Påskevandring, besøk i kirken • Snakke om ulike religioner • Fortellinger fra ulike religioner • Feire høytider og tradisjoner • Forut aksjon • Vennesamling • Konflikthåndtering • Kjennskap til ulike religioner i bhg</p>	<ul style="list-style-type: none"> Barna får erfaringer med at forskjellighet og uenighet er ok. Barna lærer å inngå kompromisser Barna filosoferer rundt liv og død Barna får nærmere kjennskap til historien bak de ulike høytidene og tradisjonene. Rettighetslottet <p>Eks: • Røde og grønne tanker • Rollespill om hvordan vi er mot hverandre • Vennskap • Snakke om ulike religioner • Fortellinger fra ulike religioner • Feire høytider og tradisjoner • Forut aksjon • Rollelek/skuespill om vennskap • Respekt for små krypdyr • Finne ting som lever og ikke lever på tur • Tur til kirken</p>

Etikk, religion og filosofi, lovtekst og evaluering:

Barnehagen skal bidra til at barna:	Oppnådd?	
	Ja	Nei
Får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen		
Utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål		
Får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier		
Får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på		
Utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.		

Personalet skal:	Utført?	
	Ja	Nei
Formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer		

Utforske og undre seg over eksistensielle, etiske, religiøse, livssynsmessige og filosofiske spørsmål sammen med barna		
Bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet		
Gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen		
Samtale med barna om religiøse og kulturelle uttrykk og være bevisst på hvordan egen deltakelse kan støtte og utvide barnas tenkning		
Identifisere verdikonflikter i hverdagen, reflektere over verdiprioriteringer og holdninger og ha et bevisst forhold til hvordan disse kommer til uttrykk i arbeidet med barna.		
Legge til rette for barns medvirkning i planlegging, gjennomføring og evalueringsprosessen		
Sende ut Transpondermelding og legge til rette for foresattes medvirkning i plan og evalueringsprosess?		

Nærmiljø og samfunn

Barns medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet.

Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene. Fagområdet skal omfatte kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter. Grupper med langvarig tilknytning til landet defineres som nasjonale minoriteter. I Norge er dette kvener/ norskfinner, jøder, skogfinner, rom og romanifolk/tatere.

Eksempler på hvordan vi arbeider med progresjon i fagområdet:

1-2 år	3-4	5-6
<ul style="list-style-type: none"> • Barna er med på tur rundt i barnehagen og i nærmiljøet • Barna reiser med kollektiv transport? • Barna oppmuntres til å medvirke i sin egen hverdag, ved oppmerksomme voksne. • Barna får erfaringer med å være ordensbarn: Være med å hente tralle og dekke bord • Familien min • Barna er med å rydde opp etter seg. • Barna er med å hjelpe hverandre og de voksne. <p>Eks: Delta i oppgaver som å dekke bord o.l • Fellessamlinger på tvers av avdelinger • Hjertesamling • Gå turer i nærmiljøet • Se på ulike bilder av tog/bil/lastebil o.l • Bruke kart på turer, enkle kart /skattekart med bilder av hvor vi skal på tur • Lage bok/hus av familien med bilder • Bruke sanger om inneholder navnene til barna: Blomster små, Ri, ri på islandshest ...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Barna drar på hjemmebesøk • Barna drar på bibliotek • Barnas får medvirke i egen hverdag ved at ønsker ift tema, lek og innhold, verksteder blir løftet opp av aktivt lyttende voksne. • Barna danner en bevissthet rundt at vi er en del av et fellesskap. • Barna deltar i lekegrupper med barn i samme alder. • Barna får erfaringer med solidariske handlinger • Blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer • Kjennskap til andre minoritetsgruppe • Ordensbarn /fokusbarn <p>Eks: • Lekegrupper • Ta ansvar for de mindre • Barnas rettigheter (Skuespill, sanggruppe, rollelek, bruk av konkrete) • hjertesamling • Gå turer i nærområdet • Bhg. som samfunnsinstitusjon: Hvem jobber her, hvem bestemmer, hva gjør vi • Norge som samfunn: Hvem bestemmer, hva er demokrati, Leke valg • Bilder av nærområdet med på tur/skattejakt. • Begynnende forståelse av trafikkregler: hjelm, refleks, gå over veien • Bruke</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Barna får opplæring i trafikkregler • Barna får en begynnende forståelse av hvordan man bruker kart • Barns medvirkning: vi lytter oppmerksomt når de uttrykker ønsker og behov, og oppmuntrer barnas initiativ, barnesamtaler • Barna får mer ansvar som ordensbarn; Dekke bord, hygiene og orden • Barna får kjennskap til lokalhistorie/ sagn • Barna får kjennskap til samisk kultur og historie • fokusbarn <p>Eks: • Lage digital fortelling om seg selv og f.eks turer • Ta barna med på planlegging • Hjertesamling • Turer i nærområdet • Norge som samfunn: Hvem bestemmer, hva er demokrati, leke valg • Tegne eget kart • Bruk av skilt og andre trafikale symboler i formelle og uformelle aktiviteter • Enkel orienteringsløype • Bruke etternavn, navn på søsken o.l i samlinger • Samefolkets dag</p>
	<p>etternavn, navn på søsken o.l i samlinger og samtaler • Lage digital fortelling om familien min • Bruke «Min 24 t. menneske/familiehus</p>	

Nærmiljø og samfunn, lovtekst og evaluering

Barnehagen skal bidra til at barna:	Oppnådd?	
	Ja	Nei
Oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet		
Erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse		
Utforskar ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt		
Blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner		
Blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur		
Blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer		
Får kjennskap til nasjonale minoriteter.		

Personalet skal:	Utført?	
	Ja	Nei
Sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre		
Introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt		
Gi barna like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotypier og rasisme		
Gi barna forståelse av at samfunnet er i endring, og at de inngår i en historisk, nåtidig og fremtidig sammenheng		
Gjøre barna kjent med samisk kultur og levesett og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner		
Gi barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen.		
Legge til rette for barns medvirkning i planlegging, gjennomføring og evalueringsprosessen		
Sende ut transpondermelding og legge til rette for foresattes medvirkning i plan og evalueringsprosess?		

Foto Norark: Funn fra steinalderbosetning 8000 år gammelt.

Antall, rom og form

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.

Eksempler på hvordan vi arbeider med progresjon i fagområdet:

1-2 år	3-4	5-6
<ul style="list-style-type: none"> Barna får erfaringer med ulike begreper, former og materialer. Barna får varierte sanseopplevelser Barna pusler enkle puslespill Barna blir introdusert for telling, spesielt 1-2-3 og telleregler Bakeverksted, mål, volum, mengde <p>Eks. • Lottospill • Memospill • Aktiviteter med terning • Formjakt • Legge enkle puslespill • Parkopling, to og to like • Øve på telling • Bilder av tall • Telleregler • Trene begreper (over/under7først/sist/liten/stor/mellomstor) ved hjelp av eventyr • sortere farger • Symmetri: Speiling, bruke kroppen til å se at den er symmetrisk • Hjelp å dekke bord • Lage mat etter enkle oppskrifter • Lære preposisjoner gjennom eventyr • Sortere etter farge, størrelse • Kims lek med farger og former • Bruke redskaper til måling • Lage sirkler og former med pinner og steiner • Forskjell mellom tung og lett, hvem kommer først ned på bakken • Lego/duplo • Telle 1-2-3 • Lære enkle former • Eventyr og historier med telling • Konstruksjonslek med klosser • Leke med former, ha de synlig på avdelingen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Barna spiller spill med ulike geometriske former og farger Geometrijakt Barna får erfaringer med grunnleggende begreper: Over og under, eldst og yngst. Barna leker hvor de må orientere seg i rommet. Barna får kunnskap om farger, og hvordan blande farger Barna får kjennskap til ukedagene <p>Eks: Terningspill • Memospill • Lotto • Formjakt • Lage egne puslespill • Finne mønster • Bruke kalender • Apper: tella • Eksperimenter f.eks. fargeblanding • Utvide eventyr i forhold til aldersgruppe. Trekke inn flere ting, fordype seg • Sortere farger • Fargelegge symmetriske mønster • Lage mat etter oppskrifter • Øve preposisjoner • Terning til å kombinere tall og bevegelse • Sortering • Brettspill • Mattepakken • Måle med målbånd, linjal • Lage sirkler og former</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vi leker og spiller spill som forutsetter grunnleggende forståelse av begreper, former, tall og størrelsesforhold Barna utvider repertoaret med grunnleggende begreper med for eksempel; høyre/venstre, vannrett/loddrett Barna får erfaringer med avstand, vekt og volum Barna får kjennskap til måneder og årstider <p>Eks: • Terningspill • Memospill • Lottospill • Formjakt • Lage puslespill • Finne mønster • Mandala • Bruke kalender • Eksperimenter • Eventyr • Lage mat, måle og veie • Preposisjoner • Terning • Sortere etter farge og størrelse • Mattepakken • Måle ting • Tellekorpset på nrk super • Lære klokka • Paradis ute • Gjemsel • Bingo • Måned, dato, årstid • Lage kart over bhg. området • Dekke bord, telle • Uno • Brettspill • Mengde/bredde • Årstidstre</p>

Antall, rom og form, lovttekst og evaluering:

Barnehagen skal bidra til at barna:	Oppnådd?	
	Ja	Nei
Oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger		
Utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper		
Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på		
Erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse		
Bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse		
Undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter		
Undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikkglede.		

Personalet skal:	Utført?	
	Ja	Nei
Bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen		
Bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr for å inspirere barna til matematisk tenking		
Styrke barnas nysgjerrighet, matematikkglede og interesse for matematiske sammenhenger med utgangspunkt i barnas uttrykksformer		
Legge til rette for matematiske erfaringer gjennom å berike barnas lek og hverdag med matematiske ideer og utdypende samtaler		
Stimulere og støtte barnas evne og utholdenhet i problemløsning.		
Legge til rette for barns medvirkning i planlegging, gjennomføring og evalueringsprosessen		
Sende ut Transpondermelding og legge til rette for foresattes medvirkning i plan og evalueringsprosess?		

Oppsummering av fokusområder for Bjorøy barnehage 2022-2023

- Vi benytter årsplanen som arbeidsverktøy for personalet. Den er grunnlaget for videre planlegging av opplegg på avdelingen.
- Vi i Bjorøy barnehage skal være en trygg, nær og aktiv medspiller i barnas oppvekst.
- Vi benytter BTI (Bedre tverrfaglig innsats) som arbeidsmetoden.
- Vi benytter arbeidsverktøyet TIF (Trygg i fellesskap).
- Vi har Fokusbarnprosjekt på alle avdelingene.
- Vi har fokus på måltidet, måltidsfellesskap og måltidsglede. Vi jobber kontinuerlig for å gi barna varierte og sunne måltider.
- Annen hver måned sendes det ut periodeplaner for avdelingen. Her beskrives det hvordan vi arbeider med årstema, språk, fokusbarn, DUÅ, medvirkning, vurdering og rammeplanen.
- Vi skal være tjenesteinnovative og bidra til høy kvalitet på tjenesten.
- Vi har fokus på godt arbeidsmiljø, ergonomi, psykisk helse, konflikthåndtering og god livskvalitet.
- Vi jobber for å ha god hygiene, slik at vi i størst mulig grad hindrer smitte.

Ferie

Alle barn skal ha fire uker ferie i løpet av barnehageåret. Tre uker skal være sammenhengende i skolens sommerferie. Dette står i vedtektene for kommunale barnehagar.

5.3: Ferie: Barnehagane har open heile sommaren. Kommunen tek betaling for 11 månader. Alle barn skal difor avvikle minst 4 veker ferie i løpet av året. Tre av ferievekene må avviklast samanhengande i tida 15. juni til 15.august og må meldast på førehand innan 01.april. Den 4. ferieveka bør avviklast samanhengande og skal meldast to veker på førehand.

Den 5. ferieuken er barnehagen sine 5 planleggingsdager fordelt i løpet av barnehageåret. Alle som skal begynne på skolen om høsten, må skriftlig opplyse om når siste dag i barnehagen er. De behøver ikke si opp plassen.

Aktiviteter og arbeid gjennom året

Tema	Mål	Slik gjør vi/dette får barna oppleve	Tidfesting
Fagområder i rammeplanen	Utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle områdene gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter	Personalet skal skape engasjement, interesse og motivasjon, tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. Se mer info under det enkelte fagområdet.	Hele året
Rammeplan: Barnehagens verdigrunnlag Livsmestring og helse	Hver måned skal månedens tema fra Rammeplanen være sentralt på ped. leder møter og avdelingsmøter	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogisk leder setter tema på saklisten. Alle må lese månedens tema før møtet. • Diskuterer og reflekterer rundt innholdet, og vurderer hva som er bra, og hva som må jobbes mer med. • Evalueringsskjema, benyttes for gjeldende tema/ måned 	Hele året
Foreldresamarbeid, Tilvenning.	Alle ansatte har en god relasjon til barn og foresatte Barn og foresatte opplever barnehagen som et trygt og godt sted å være.	Vi følger prosedyrer for opptak, tilvenning, startsamtale og overganger i barnehagen.	Så tidlig som mulig.
Primær-voksen	Trygge barnet i barnehagehverdagen	Alle barna har en primærvoksen i starten av barnehagetiden. Den voksne følger barnet de første ukene, og sørger for at barn og foreldre får en god start.	Hele dagen.
Proaktive strategier	Vi har faste rutiner og tydelige omsorgsfulle rammer.	<ul style="list-style-type: none"> • Skape gode overgangssituasjoner og en forutsigbar hverdag for barna. Faste rutiner og tydelige omsorgsfulle voksne. Gode rollemodeller, voksne som er til stede og har som har positiv blikkontakt. Forberede barnet på hva som skal skje. Benytte dagtavle. Ikke ha for mange elementer, færrest mulig beskjeder samtidig. 	Alltid

Beskrivende kommentarer	Språk utvikling, oppmerksomhets prinsipp.	Coaching prinsipper, beskriv det barnet gjør, sett ord på det du ser. Det positive benevnes konkret, vi unngår flink i språket.	Alltid
Regler	Hverdagen er forutsigbar for barna og de vet hva som er forventet av dem.	Lager regler sammen med barna, noen regler er felles på hele huset. Synliggjøre reglene for barna visuelt ved å ha laminerte plakater synlig på avdelingene. Informer foreldrene om reglene og konsekvensene. Ros barna når de følger reglene og øv ofte på de sammen med barna. Voksne er rollemodeller.	Snarest mulig i løpet av august, når tilvenningen er kommet i gang.

Reaksjons-mønster	<p>Ha felles reaksjonsmønster på hele huset.</p> <p>Samme reaksjonsmønster hver gang fra alle voksne i situasjoner med bitt, skubbing, slåing, og lignende. (NB: kontekst) Barn med individuelle behov, hele personalgruppen må være informert.</p> <p>Lage strategiplan for enkeltbarn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Foreldre skal få den samme informasjonen. • Ha fokus på barnets beste. • Lær barna om konsekvensene. • Lære hvert enkelt barn å kjenne for å kunne vurdere reaksjon og strategi. • Voksne som gode rollemodeller. • Gi beskrivende kommentarer. • Belønning i form av ros, smilefjes o.l. • Husk å informere foreldre om belønningssystem som blir brukt. • Bruke non-verbale tegn. • Øve på å trekke sammen regler, lytte, følge beskjeder og gjøre seg ferdig med en oppgave 	Enkelt-situasjoner gjennom hele dagen
Relasjons-bygging	Skape et trygt, positivt og inkluderende miljø for barna.	<ul style="list-style-type: none"> • Familiehus, lages med barna. • 24 timers menneske som mal. 	Alltid

<p>Vennskapsuke</p>	<p>Barna skal oppleve trygghet, felleskap og glede</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Relasjons og samarbeids aktiviteter som inkluderer den enkelte i et viktig fellesskap. • Bli kjent med det enkelte barn. Vi har samlinger med sang og bøker som handler om vennskap. • Hva vi kan gjøre hvis et barn ikke har noen å leke med. • Aktiviteter som knytter vennskap, er beskrivende i kommentarer. I slutten av uken markerer vi med foreldrefrokost. • Forebygging mobbing gjennom fokus på vennskap. • Vi snakker om hva en venn er, hvordan vi kan være en god venn Ha fokus på sosial kompetanse for å skape rosende og støttende relasjoner. 	<p>Uke 36</p>
<p>Brannvern uke</p> 	<p>Få kjennskap til brannvern og brannvesen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogisk opplegg om Bjørnis, eventuell bruke deler av opplegget om Vanja og Eldar. • Få erfaring med hva som skjer når brannalarmen går. • Trygge barna i en situasjon som kan være skremmende. • Vise møteplassen og øve på evakuering. Gjennomføre en varslet brannøvelse. • 	<p>Uke 38</p>

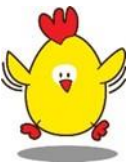
<p>Positiv oppmerksomhet</p>	<p>Skape en positiv hverdag for barna der de får mye positiv oppmerksomhet.</p> <p>Bli bevisst sin egen relasjon til hvert enkelt barn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beskrivende kommentarer. • Bruke fargeskjema på avdelingsmøtene. • Fulle på sparegrisen med gode ting slik at man har gode relasjoner og mye å gå på i denne relasjonen når man må gi en negativ beskjed. • Sørg for at hvert enkelt barn blir sett. • Diskutere i personalgruppen om og når vi skal bruke belønning. • «Ta barna» i god/positiv atferd og gi tilbakemelding med en gang. • Oppmuntring, ros og belønning brukes som virkemiddel • Oppmerksomme voksne som er aktive på tilbakemeldinger. 	<p>Alltid.</p>
------------------------------	---	--	----------------

FN-DAGEN	Arbeide med barna på avdelingen og gi de innsikt i ulike land, kulturer, flagg og spennende matretter.	<ul style="list-style-type: none"> • Reise og oppleve ulike land. • Bli kjent med ulikheter og likheter. • Bli kjent med ulik matkultur. • Fremme ulike tradisjoner. 	24.11 – MARKERES 22.11 Avsluttes med en kulturmarkering i barnehagen 29.11.
Foreldresamtaler	<p>Følge opp under utviklingen til barnet både hjemme og i barnehagen.</p> <p>foresatte og barnehagen skal utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Foreldresamtaler med de som ønsker det. • Obligatoriske samtaler for alle på våren. • Forholde seg til barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte. • Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. 	<p>Avdelingsmøtet i november.</p> <p>I løpet av måneden.</p>
Lucia	<p>skape samhold og tilhørighet for barn og foresatte</p> <p>Barna skal bli kjent med fortellingen om Lucia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Luciafeiring: Foreldre blir invitert til Lucia-tog tidlig på morgenen. Barna synger og opptrer. Det blir servert varm drikke og lussekatter på avdelingene. Foreldrene på småbarnsavdelingene går sammen med barna i toget. • skape magisk stemning • fortelle om Lucia 	Dato: 13. Desember

<p>Jul og advent</p> 	<p>Gi barna en forståelse av hvorfor og hvordan vi feirer jul.</p> <p>Bli kjent med noen tradisjonelle julefortellinger.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har adventsamling der vi tenner lys, leser julefortellinger og trekker kalender. • Julegudstjeneste i Foldnes kirke: må vurderes. Ikke klart per dags dato. • Nissefest: Vi starter festen med fellessamling på fellesrommet. Vi synger og danser rundt juletreet, spiser julegrøt og får besøk av Bjorøy-nissen som gir en gave til hver avdeling. Alle barna kommer utkledd som små nisser denne dagen. • Bli kjent med begrep og tradisjoner med tilknytning til advent og jul • Lære noen julesanger. • Få erfaring med gleden i å lage noe til andre ved at barna lager julegaver til foreldrene sine. • Skape forventning og glede til julehøytiden. 	<p>Hver dag.</p> <p>Dato: 17.des</p>
--	--	---	--

<p>Temaarbeid</p> 	<p>Sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fremme barnas trivsel og allsidige utvikling gjennom helhetlige læringsprosesser. • Barna introduseres for nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. • Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. • Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. • Sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser, erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser. • Støtte barnas refleksjoner rundt temaer og fenomener og skape forståelse og mening sammen med dem. • Støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner. • Være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter. 	<p>Tenk opp imot karneval her.</p>
---	---	--	------------------------------------

<p>Hensiktsmessig bruk av oppmerksomhet</p> <p>Overse</p>	<p>Overse en uønsket atferd i korte øyeblikk for å tydeliggjøre regler.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gi barnet muligheten til å tenke seg om selv og komme på reglene. • Huske at dette har «jeg» fått beskjed om ikke å gjøre. • Atferden overses, IKKE barnet. Barnet skal ha fått beskjed om hva som er uønsket på forhånd. • Diskutere i personalgruppen hvilken atferd som kan overses og ikke. • Snakk med barna om hva ignorering/ å overse er. • Ha rollespill og øv med barna. 	<p>Ved uønsket atferd.</p>
<p>Roe-ned strategier</p>	<p>Være bevisst sine egen måte å håndtere situasjoner på.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gi barna enkle redskaper som f.eks å gå ut av situasjonen – puste – prøve på nytt. • Bruke omdirigering. • Øvelse i mestring av situasjoner som kan være utfordrende for barna. • Øve med barna på hvordan roe ned. • Tilby barna ett fang og være nær barna. 	<p>I utfordrende situasjoner for barna.</p>
<p>Samisk uke</p> 	<p>Barna skal få kjennskap til samisk kultur</p>	<ul style="list-style-type: none"> • barnehagen skal ha fokus på samisk musikk, mat og eventyr. • uken før 6.februar blir barna kjent med samisk kultur og levesett og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner. • Vi synliggjør samisk kultur og bidra til at barna kan utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet. 	<p>Samenes dag 06. februar</p>
<p>Karneval</p> 	<p>La barna få erfaring med å kle seg ut og være deltakere i karneval</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Samlinger på forhånd der man snakker om karneval. • Barna skal få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Få erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. • Vi har fellessamling på slutten av uken med sang og dans. • Vi avslutter med «slå katta ut av sekken». • Lage kostymer etter det temaet vi jobber med i aldersgruppene. 	<p>24.02</p>

Foreldresamtaler	Følge opp under utviklingen til barnet både hjemme og i barnehagen.	<ul style="list-style-type: none"> • Obligatoriske foreldresamtaler for alle. • Forholde seg til barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte. • Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. • Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. • Legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring 	I løpet av våren
	Formålet er å synliggjøre barnehagedriften ved å åpne dørene til nærmiljøet og omverdenen.	<ul style="list-style-type: none"> • Utdanningsforbundet velger ut et tema som barnehagen har ekstra fokus på i tiden frem mot denne dagen. • Synliggjøre barnehagens innhold og kvalitet. • være kreative sammen med barna • Bruke ulike materialer for å skape noe eget. 	14. Mars
	Få kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og bli kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen.	<ul style="list-style-type: none"> • Utforske og undre seg over eksistensielle, etiske, religiøse, livssynsmessige og filosofiske spørsmål sammen med barna. • Bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre. • Samtale med barna om religiøse og kulturelle uttrykk. • Være bevisst på hvordan egen deltakelse kan støtte og utvide barnas tenkning. Samlinger om påsken med fortelling, sang og bilder. • Arrangere ulike formingsaktiviteter. 	Gjennomføre før påsken. Etter Barnehagedagen
		<ul style="list-style-type: none"> • Ha et bevisst forhold til hvordan ens egne verdier og holdninger kommer til uttrykk i arbeidet med barna. 	

Problemløsning	Snakke med barna om hvordan de kan løse problemer.	<ul style="list-style-type: none"> • Ha rollespill sammen med barna. • Rose barna når de finner løsninger selv. • Støtte barna i prosessen. • Øve på dette i «fredstid». • Stort fokus på ros! 	Samlinger og ulike situasjoner i hverdagen.
----------------	--	---	---

 «Naturvakt»	Lære barna hvordan man tar vare på naturen og dyr	<ul style="list-style-type: none"> • Passe godt på trær, fugler, ja alt som bor i naturen. • Passe på at ingen kaster søppel og skader naturen. • Rydde opp etter oss. • Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. • Bruke naturen som læringsarena for kunnskap og mestring. • Gjennom tilrettelagte oppgaver lærer barna om allemannsretten 	Oppstart rett etter påske.
17. Mai 	Gi barna innsikt i hvorfor vi feirer 17. mai.	<ul style="list-style-type: none"> • Samtale, fortelling. • Flagget vårt og kongefamilien. • 17. mai sanger. • Ryddedag ute, små og store hjelper til. • Hurra lekene 16.mai. • Barna går i tog, vi synger Nasjonalsangen og Bjørøy barnehage sitt hurra rop. • Vi arrangerer Hurra leker, spiser pølse og is, og alle får medalje/diplom for deltakelse i lekene. • Bli kjent med ulike tradisjoner. <p>Lære” Hurra-ropet” til Bjørøy Barnehage: «Tjo hei for singelinge, singelinge her kommer vi Bjørøy Barnehage, det er vi, Hei, hei kom og bli med, Kom og bli med alle mann»</p>	De to siste ukene før 17. Mai.

Overganger mellom avdelinger	Trygge barnet i nye omgivelser	<ul style="list-style-type: none"> • Besøksdager på avdelingene barna skal begynne på. • -Sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen. • Legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre. • Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe Være med de nye avdelingene på tur. • Møte alle barn med åpenhet, varme og interesse, vise omsorg 	Tidligst mulig.
------------------------------	--------------------------------	---	-----------------

Besøksdag	Relasjonsbygging	<ul style="list-style-type: none"> • Ped.leder ringer nye foresatte og avtaler besøksdager før barnet skal starte i barnehagen 	Juni
Sommerfest	Bygge relasjoner til foresatte.	<ul style="list-style-type: none"> • Sommerfest med foreldre og søsken for å markere avslutningen på barnehageåret. • Vi griller ute, har underholdning og avdelingene viser frem noe av det de ild året har gjort eller øvd på. 	

Sommerbarnehage 	Gi barna variert opplevelser med- og i naturen.	<ul style="list-style-type: none"> • Hver pedagogisk leder og barnehagelærer får utdelt en uke hver i løpet av sommerukene. • Velger seg ut et tema som det skal fokuseres på denne uken. • Lager ukeplan – med konkrete forslag til leker, formingsaktiviteter og lignende. • Ligger klar flere eksempler på intranettet. • Dokumenteres i etterkant av uken med bilder og tekst som henges opp på avdelingene og settes i barnas permer (til de som har vært med). • Eksperimentere med vitenskapelig forskning. • Utforske ulike formingsmetoder og ulike materiale man kan jobbe med. 	Uke 26-32/33
--	---	--	--------------

Barnehageåret 2022/2023

Måned	Aktivitet
August	<ul style="list-style-type: none"> • Tilvenning på avdelingene
September	<ul style="list-style-type: none"> • Uke 36: Vennskapsuke • 09.09: Foreldrefrokost • 12.9: planleggingsdag • Uke 38: Brannvernuke • 20.09: Foreldremøte
Oktober	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturmåned: fokus på ulike land og kulturer som er representert i barnehagen • Uke 41: Høstferie for skolene • 24.10: FN- dagen markeres • 24.10: SU- møte • Uke 48: Brannøvelse
November	<ul style="list-style-type: none"> • 04.11: planleggingsdag • 28.11: Frist for å levere inn bidrag til pepperkakeutstillingen • 30.11: Frist for å levere inn melding om fri/ikke fri i romjulen
Desember	<ul style="list-style-type: none"> • 13.12: Lucia- markering kl.08.00-09.00 ute i barnehagen • 16.12: Nissefest
Januar	<ul style="list-style-type: none"> • 02.01: planleggingsdag
Februar	<ul style="list-style-type: none"> • 06.02: Samenes nasjonaldag • 24.02: Karneval • Uke 7: Foreldremøte
Mars	<ul style="list-style-type: none"> • Uke 9: Vinterferie for skolene • 14.03: Barnehagedagen: Tema: Liten og stor • Uke 12: Foreldremøte: overgang barnehage-skole
April	<ul style="list-style-type: none"> • 01.04: Frist for å melde inn ferieavvikling • Uke 14: Påskeferie • Uke 17: Foreldremøte for nye foreldre
Mai	<ul style="list-style-type: none"> • 03.05: SU- møte • Uke: 19/20: Hurra- leker • 19.05: Planleggingsdag
Juni	<ul style="list-style-type: none"> • 01.06: Sommerfest • 08.06: Dino- avslutning • 09.06: Planleggingsdag
Juli	<ul style="list-style-type: none"> • Sommerbarnehage

Kontaktinformasjon:

Bjørøy barnehage, Bjørøyvegen 163, 5177 Bjørøyhamn

Hovednummer for barnehagen, med ulike valg: **55097589**

Styrer: Tove Wikum	55097588	Tove.Wikum@oygarden.kommune.no
Solstrålen:	95829691	Lise-Marie.Sabjornsen@oygarden.kommune.no
Nordlyset:	41621678	Ida.Mork@oygarden.kommune.no
Stjernehimlen:	97571245	Nicole.Nunez@oygarden.kommune.no
Måneskinn:	95011622	Bente.Tellnes@oygarden.kommune.no
Regnbuen:	9746156	Stine- Beate.Eriksen@oygarden.kommune.no